

SLOVENSKI VESTNIK

Tiskovina ■ Poština plačana pri pošti 64290 Tržič
P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Tavlišerska 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-028, P.P. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
SREDA
17. OKT.
1990

Letnik XLV.
Štev. 60 (2575)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Nobelova nagrada za mir Gorbačovu!

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir je norveški Nobelov komite podelil sovjetskemu državnemu predsedniku Mihailu Gorbačovu (slika). Svojo odločitev je utemeljil z „vodilno vlogo Gorbačova v mirovnem procesu v Evropi in svetu“. Nagrado v višini 8 milijonov šil. bo Gorbačov podaril sirotam v Afganistanu.

Zadružna zveza: Miha Antič spet predsednik

Na občnem zboru Zveze slovenskih zadrug v ponedeljek je bil Miha Antič ponovno izvoljen za predsednika upravnega odbora. Podpredsednika upravnega odbora v naslednji dobi bosta Valentin Kumer in dr. Anton Koren, predsednik nadzornega odbora pa je postal inž. Fridl Kapun, njegov namestnik pa Janez Hudl.

Vestnikov Hit 1990

Vse je teklo kot po maslu. Prejšnji petek zjutraj so štirje avtobusi pobirali prijavitelce za izlet Slovenskega vestnika, njegove bralce in prijatelje predvsem pa bralke in prijateljce, ki so bile v rahli večini, iz vseh smeri Koroške in jih popeljali proti sinjem Jadranu. Po Omišalju na Krku, Poreču, Rdečem otoku pri Rovinju in Brionih je bil letošnji hit, peti po vrsti, v Medulinu pri Pulju. Bogovi so nam bili naklonjeni, bi se temu reklo, saj je bilo vreme kot naročeno, avtobusi Sienčnika, Juvana in Rafflingerja udobni, šoferji izvrstni, ladja hitra in luksuzna in tudi hotelske usluge na dostojni višini. Treba je še pripomniti, da je turistična agencija Marka Sommergergerja pripravila presenečenje, namreč izlet v Benetke, ki je bil za večino udeležencev pravo doživetje. Kljub vsemu pa je hit vendarle imel eno napako: bil je namreč prekratek!

Protest slovenskih organizacij proti manipuliranju javnosti

„Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza kot slovenski kulturni organizaciji ugovarjata popačeni predstavitvi slovenske kulture na Koroškem ob praznovanju 70-letnice plebiscita v Celovcu“, je rečeno v skupni tiskovni izjavi obeh slovenskih kulturnih organizacij. Na uradni deželni prireditvi dne 10. oktobra je bilo namreč v sprevidu videti tudi napis, ki je napovedoval slovenske kulturne organizacije. SPZ in KKZ, ki sta edini

kulturni organizaciji koroških Slovencev, to ocenjujeta za poskus hotenega zavajanja prisotnih gostov, poslušalcev radia ter gledalcev ob televizorjih: „Z vso jasnostjo poudarjamo, da slovenski kulturni organizaciji pri tej prireditvi nista sodelovali. Razjasniti pa bo treba, kako je prišlo do takšne predstavitve“. Še posebej, ker je bilo društvo „Karawanken“ ustanovljeno šele nekaj dni pred pohodom. Pojavlja se torej sum, da je bilo dejansko usta-

novljeno samo z namenom, da bi zavedli javnost...

Tak poskus potvarjanja resnice so na skupni tiskovni konferenci ostro obsodili tudi predstavniki slovenskih osrednjih organizacij. Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je dejal, da so odgovorni v deželni vladi tudi s triki skušali doseči sodelovanje Slovencev. Tako je neka folklorna skupina iz Slovenije prejela povabilo na srečanje s celovško skupino, ponudili so ji popolno oskrbo in še 150

šilingov po osebi. Le pojasnila, da naj bi zato nastopila na desetooktobrskem spektaklu, ni bilo.

Poleg tega je dr. Sturm tudi ostro obsodil poskus deželnega glavarja Haiderja, da bi koroške Slovence potisnil v iridento s tem, da je na slavlju na Gosposvetskem polju dejal, da „tisti, ki pri desetooktobrski proslavi stojijo ob strani, ne nosijo Koroške v srcu“. Tajnik ZSO pa se je

(dalje na 2. strani)

Protest ZKP

Upravni odbor Zveze koroških partizanov je na svoji seji dne 14. 10. 1990 med drugim razpravljal tudi o izjavah koroškega deželnega glavarja dr. Jörga Haiderja v televizijski oddaji „X-Large“ in na predvečer plebiscitne obletnice na prireditvi ob vojvodskem stolu na Gosposvetskem polju.

Deželni glavar je v obeh primerih žaljivo in diskriminacijsko govoril o narodnoosvobodilni borbi ter koroške partizane imenoval sovražnike Avstrije.

„Proti takim izjavam odločno protestiramo in bomo proti njim podvzeli ustrezne ukrepe, je rečeno v izjavi Zveze koroških partizanov.“

Gledališko srečanje

Od petka do nedelje bo na Brnci letošnje gledališko srečanje, ki ga prireja Slovenska prosvetna zveza in domače Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“. Začela ga bo igralska skupina SPD Radiše z uprizoritvijo Mittererjeve igre „Domov“, v soboto bo gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z Ortonovo kriminalko „Plen“ (obe prireditvi bosta ob 19.30 uri). Spored v nedeljo pa bo tokrat posvečen našim najmlajšim. „Zajčjo zgodbo“ bo zaigralo gledališče „Tone Čufar“ z Jesenic, dopoldanski spored pa bo nadaljevala igralska skupina iz Celovca, ki bo v igro vključila tudi otroke.

Peterle proti vsaki reviziji 7. člena!

„Ambasadorja“ Smolleja ni imenoval nihče...

Republika Slovenija oz. slovenska vlada tudi v prihodnje ne bo dopuščala, da bodo slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem kratene pravice, ki izvirajo iz 7. člena Avstrijske državne pogodbe. Nasprotno: Slovenija bo storila vse, da bodo koroški Slovenci imeli pravice, ki ustrezajo določilom 7. člena ter tudi evropskemu standardu za zaščito manjšin.

To je nedvoumno poudaril predsednik slovenske vlade Lojze Peterle v zvezi z v Avstriji načeto diskusijo o črtanju nekaterih členov Avstrijske državne pogodbe, ki baje več ne ustrezajo današnjemu času in razvoju v Evropi.

Na mednarodni tiskovni

konferenci v Ljubljani je Peterle nadalje menil, da je združitev obeh Nemčij med določenimi krogi v Avstriji pospešila „velenemško opcijo“, ne nazadnje tudi na Koroškem“. Peterle je pri tem tudi dejal, da ni slučajno, da je koroških deželni glavar Haider prav v Münchnu odprl vprašanje avstrijske suverenosti in s tem v zvezi tudi govoril o potrebi „reviziji Avstrijske državne pogodbe“.

Na tiskovni konferenci, na kateri so poleg Peterleta sodelovali tudi nekateri najpomembnejši šefi vladnih resorjev, je zunanji minister dr. Dimitrij Rupel odgovoril

(Dalje na 2. strani)

KOMENTAR

IGORJA SCHELLANDRA

ORF IN PLEBISCIT

Kratka kritična opomba zgodovinarja Rumplerja ob uvodu pol dneva trajajočega prenosa slavnostne povorke v Celovcu je sprožila provincialno koroško histerijo: Haider je napovedal pritožbo zoper ORF. Koroška ima v zakupu tudi edino osrečujočo in nedeljivo 'resnico' in se v takem primeru zopet poživlja na pluralizem mnenj ali svobodo znanstvene interpretacije! Daljnovidnost urednikov programov ORF je očitno poskrbela tudi za krajanje ene tretjine dokumentacijske oddaje o plebiscitu, ki jo je pripravila dunajska redakcija znanosti ORF. Prikazana je bila zgolj vojaška dimenzija mejnega konflikta, mnoga ozadja za razumevanje koroškega vprašanja pa so izrezali.

Diskusija v Klubu 2 naj bi dan za tem ustvarila videz odprte razprave ter nudila možnost, da spregovori tudi slovenska stran. Alibijevska zadeva je spodletela, razprava je bila suhoparna, prikazana pa je bila le tragična stvarnost koroških razmer. Haider se je delal največjega prijatelja manjšin, dobro pripravljen in ofenziven je razpravo obračal tako, da mu niso mogli do živoga. Slovenec Oman je tako postal žalostna prispevka retorično nespreme, izmikljanju in argumentacijskim zvijačam nasprotnika podlegajoče in navsezadnje resignirajoče manjšine. Vladni predsednik Peterle je trezno nakazal stališča Slovenije in ni nasedel Haiderjevi govorniški taktiki, vendar tudi ni – mar zaradi potrebe po dobrososedskih odnosih? – razkrinkal njegove dvojne igre. Zgodovinarica Fräss-Ehrfeld je kakor navita budilka nakladala koroško verzijo odločujoče zgodovinske resnice, škof Capellari pa je skušal biti žegnana voda in kadilo obenem ter se ni konkretno izjasnil v nobenem spornem vprašanju. Paul Lendvai o koroškem vprašanju očitno sploh ni informiran, njegova primerjava Haiderja z Nixonom pa je bila le višek v vrsti spodrslih, ki si jih nepristranski diskusijski vodja pravzaprav ne bi smel privoščiti.

Plebiscitni programski sporred ORF sam po sebi potrjuje, da se odgovorni zavedajo dejstva, da ima ta koroška medalja dve plati. To pa navsezadnje potrjuje tudi upravičenost zahteve po dodatnih manjšinskih oddajah v ORF, in sicer takih, ki bi pod motom 'manjšina za večino' širši nemško govoreči publiko osvetlila tudi drugo, do zdaj grobo zanemarjeno plat.

Apropos: Ko je ob prenosu povorke preko televizije spregovoril zgodovinar Rumpler, se je po desetih minutah na dežurnem telefonu ORF vsula taka toča pritožb, da jih ni bilo več mogoče šteti. Odkrito vprašanje slovenskim gledalcem: ste že kdaj zavrteli telefonsko številko ORF za pritožbe gledalcev, kadar ste bili razburjeni zaradi kake enostranske ali res slabe oddaje?

10. oktober: protesti slovenskih organizacij

(nadaljevanje s 1. strani)

izrekel tudi proti ravnanju deželnega glavarja Haiderja: „Tudi v svojem govoru na Novem trgu je ustvarjal klimo, katere posledice smo videli že kar isti dan zvečer. Znanega psihologa Erwina Ringla sta namreč verbalno napadla dva v koroškem gvanu. To pa ne sodi v naš čas. Prav tako je uradna Koroška spet izpustila priložnost, da bi storila nove korake v evropskem duhu.“

Desetooktobrsko parado in nagovore je obsodil tudi predsednik NSKS dr. Matevž Grilc: „Ne po vsebini ne po obliki se ni razlikovala od prejšnjih. Haider pa je Slovence še dodatno žalil, ko je kot katastrofo za Koroško navedel le vpad Francozov in enot države SHS, medtem ko nacionalsocializma in izseljevanja ni niti omenil. In prav petje 4. kitice deželne himne dokazuje, da prireditelji ni bila namenjena proslavljanju izida ljudskega glasovanja, temveč zmage nemštva nad slovenstvom.“

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm pa je k temu še dodal, da je bilo „prav zato pravilno, da slovenski organizaciji nista sodelovali. Za sodelovanje bi bili namreč pripra-

vljeni le tedaj, če bi pretekle dogodke dejansko kritično in samokritično pretresli avstrijski in slovenski zgodovinarji, če bi se prikaz Slovencev v šolskih knjigah spremenil in če bi bile te prireditve dejansko usmerjene v ustvarjanje skupnosti in dobrega sožitja.“

Proti vsakršni

(nadaljevanje s 1. strani)

tudi na vprašanje, ali bo nekdanji državnozbornski poslanec Karel Smolle res slovenski ambasador na Dunaju. Rupel: „Nihče ga ni imenoval za ambasadorja, zakonsko osnovo za tako predstavništvo šele pripravljamo“. Dodal je še, da v tej zvezi obstaja le „neformalen sporazum“ s predsednikom Peterletom, „da Smolle poišče ustrezno stavbo oz. neko točko na Dunaju, kjer bi Slovenija zgradila svoje predstavništvo v Avstriji.“

Rupel je s tem potrdil izjavo Republiškega sekretariata za mednarodne odnose, ki je bila javnosti posredovana takoj po Smollejevi napovedi v Tinjah, da bo postal ambasador Republike Slovenije na Dunaju, v kateri to vest demantira.

Dva primera, dve različni izpovedi

Dve dvojezični občini, dve „slavnostni prireditvi“, dve nasprotujoči si izpovedi. Obe prireditvi pa na skupno temo: 70. obletnica plebiscita. Prva je bila v Bilčovsu, druga kar v sosednji občini Bistrica v Rožu. Prva z maloštevilnimi slovenskimi besedami, druga v smislu resnične volje po iskanju skupne bodočnosti.

V Bilčovsu, v občini kjer domačo ÖVP moti slovenska beseda „Srečno“ na uradnih občinskih pozdravnih tablah, v občini, kjer je 10. oktobra 1920 tri četrtine prebivalcev glasovalo za Jugoslavijo, in v občini, kjer tudi v občinskem svetu sedijo povečini odborniki slovenskega porekla, je bilo poleg floskul o „hvaležnosti pripadnikom obeh narodnosti“, poleg nekaj slovenskih stavkov županje Štefke Quantschnig slišati od frakcijskih vodij SPÖ, ÖVP in FP (EL se prireditve ni udeležila) le nemške besede, stavke o tem, da je spričo nastale situacije treba biti tolerantni. Bi ne bile slovenske besede pravi dokaz za voljo, ali pa bi le motile „praznično“ vzdušje pri zažiganju kresov, ki je seji sledilo?

Drugačna pa je bila prireditve na Bistrici. Tam zadnjih deset let več ne velja zavrnitev predloga za skupne prireditve občanov obeh jezikov: „Kommt nicht in Frage“, ki je

bila izrečena pred 20 leti v občinskem odboru za kulturo.

Tradicijo dvojezičnih prireditvev so Slovenci nadaljevali tudi ob letošnjem 10. oktobru. Obe društvi, SPD Kočna in šentjansko, sta se dogovorili z občanarji za enakopravno prireditvev in pod temi pogoji tudi sodelovali. Prav ta enakopravnost pa je pomenila poleg nastopov šentjanskih tamburašev in sveškega moškega pevskega zbora tudi enakovrednost obeh jezikov v veznem tekstu in možnost nastopa slovenskega govornika.

Šentjansčani (Hanzi Weiss, dr. Tomi Partl in Hanzi Wieser) so z odločnim nastopom v pripravah to oporečno prireditvev privedli do nivoja, po katerem bi se lahko zgledovala tudi dežela.

Slovenski govornik je bil odbornik Volilne skupnosti v občinskem odboru Villi Mošchitz. Njegov govor v celoti objavljamo na 3. strani.

Socialni partnerji so se vendar še zedinili za deželni praznik, nacionalni partnerji so bili navdušeni: torej za slavlje desetega oktobra ni več ovir. Že se je skozi celovške ulice vila kača v rjavih gvanjih – tako kot vsa desetletja poprej. Že so pred mikrofonom stopali župan, deželni glavar, zvezni kancler in predsednik – tako kot vsa desetletja poprej.

Bil je pač pravi deseti oktober... O Slovencih ni bilo govora, vsaj ne iskrenega, deželni glavar pa je spet našel vindišarje..., seveda pa tudi obupne in nevarne psihologe, akademike in sovražnike domovine. Bučen aplavz..., nemška Koroška je praznovala in pela...

Tisto „o krvi“ seveda, četrto kitico „des Kärrtner

Kot desetletja poprej

Heimatdienstes“, kakor se je deželnemu glavarju freudovsko zareklo tako na Novem trgu kot tudi dan poprej na Gospodovskem polju...

Vendar v sprevedu so

sodelovali tudi Slovenci... Tako vsaj je neposredno poročal ORF, časopisi pa dan navrh. Slowenischer Kulturverein Karawankenhöruck? Tokrat ne, saj so bili to dobri znanci iz Žih-

polj. Pravi se med sabo že poznajo...

Drugi pa so tako žejni, da jim pivo tekne celo v slovenski ali bolje dvojezični taberni. Tako se je tega dne ob istem času zgodilo pri Joklnu, ki je imel odprto, da v tem lokalu toliko rjavih gvanov ni bilo niti v prejšnjih časih...

Pohoda pa ne konca ne kraja... Saj so jo v kernetnerjih rezali celo tisti župani, ki se imajo sicer še kar za Slovence ali pa njim naklonjene. Recimo, kak Sadjak, pa Haller, Pajank... Ob tem pa Kotmirčani niti nemškega imena svoje občine niso znali pravilno napisati. Ni torej čudno, da so konji, ki so vlekli vprege, posrali ceste, eden pa se je podelal pred častnimi gosti. Posebna faseta za uradni 10. oktober...

Kratek klepet: Haider, Waldheim in Vranitzky

Prava družina: Steinacher, šef KHD Feldner,...

...sosvetnik Raimund Grilc in župan Pajank.

Govor Vilija Moschitza
na proslavi na Bistrici

Ustvarimo duha sožitja

Uvodoma bi izrazil zadovoljstvo nad napredkom v naši občini, ki je privedel do tega, da lahko skupno praznujemo deželni praznik sedemdesetletnice koroškega plebiscita.

Ta skupna proslava je verjetno novost v naši deželi, saj smo morali Slovenci v preteklosti vedno imeti občutek, kot da gre pri teh proslavah za praznovanje zmage Nemcev nad Slovenci. V duhu zgodovinske resnice in v duhu iskrenega sožitja pa praznovanje 10. oktobra s takimi predznaki ne more imeti bodočnosti.

Končno se mora priznati tudi dejstvo, da so k izidu ljudskega glasovanja leta 1920 bistveno prispevali tudi Slovenci. Med drugim verjetno tudi zaradi propagandističnih obljub koroškega deželne zboru, danih koroškemu Slovencem dne 28. septembra 1920, 12 dni pred glasovanjem. Deželni zbor je tedaj obljubil popolno enakopravnost Slovencev z nemško govorečimi sodeželanami.

Povsem nasprotno pa se je nekaj tednov kasneje glasilo iz ust tedanjega deželne glavarja Lemischa v govoru pred koroškim zborom:

„Samo eno življenjsko dobo imamo čas, da naredimo Koroško čisto nemško.“

Cilji tega naročila so skoraj izpolnjeni.

Lemischovo povelje pa je na Koroškem ustvarilo oz. utrdilo duh, ki je tudi še danes prisoten in odgovoren za to, da je tisti, kateri tudi v javnosti uporablja slovenski jezik, še vedno ekstremist.

Vprašajmo se, ali naj bo ta duh v bodoči Evropi brez meja še vedno aktualen. Prepričan sem, da ne.

V bolj zdravem duhu in s širšim obzorjem se zavedajmo, da se Evropa ne konča ob meji na Karavankah, temveč sega od norveških zalivov do Sredozemskega morja in od Atlantika do Urala s celim šopkom v njej udomačenih narodov. Tudi slovenski jezik je v tej Evropi močno prisoten.

Bilo bi podobno zločinu, če bi še naprej širili prostor tistemu duhu, po katerem bo Koroška postala čisto nemška. Takšna Koroška ne more biti zrela za takšno Evropo sprememb.

Zato sodeželane večinskega naroda pozivamo, naj se zavedajo odgovornosti pri ustvarjanju duha za skupno sožitje obeh narodov na Koroškem.

Sodeželani naj nam ne odpirajo rok v prisilni objem, temveč naj nam odprejo roke in srce v zagotovilo, da bodo skrbeli za izpolnitev obljub, danih od njihovih prednikov pred sedemdesetimi leti. To bi bil znak evropske zrelosti.

Z enako zrelostjo pa se lahko danes, deloma že kot tretja poblebiscimska generacija, ozremo na izid glasovanja in prisodimo številkam značaj zgodovinskega dejstva, čeprav bi prav te številke in vse dogajanje okrog 10. oktobra bilo potrebno stvarne zgodovinske obravnave, saj je bilo v naši sedanji občini Bistrica za Jugoslavijo 821, za Avstrijo pa 576 glasov.

Ne morem si predstavljati, da bi bilo v naši občini toliko tako imenovanih izdajalcev domovine, za kakršne tisti Slovenci, ki so kljub asimilacijskemu pritisku ostali zvesti narodu, še dandanes veljajo.

Spričo tega rezultata pa si vsak občan lahko predstavlja, da so morali biti poveljni pogoji za tedanje glasovanje precej drugačni. Pri Slovencih je leta 1920 prevladovala želja po združitvi v eni državi, v kateri bo nadaljni obstoj in razvoj naroda zagotovljen.

Drugi del Slovencev, ki pa je glasoval za Avstrijo, pa je verjetno zaupal propagandi, ki je obljubljala enakopravnost obeh narodov v deželi.

Vendar, kot rečeno, bi bila objektivna zgodovinska obravnava plebiscitnega dogajanja potrebna vsakemu sodeželanu kot pogoj za boljše medsebojno razumevanje med slovensko in nemško govorečimi.

Mlajša generacija, ki nima kaj opraviti z dogajanjem okrog 10. oktobra 1920, bo nosila odgovornost za to, da bomo morda našli novo „identiteto“ za našo skupno domovino.

To pa bo možno samo tedaj, če se bomo znali jasno odpovedati nacionalizmu, zaradi katerega se mora vsak narod nečloveško boriti za svoj obstoj.

Odpovejmo se tistemu duhu nacionalizma, kateri izključuje tistega, ki je malo drugačen.

Gradimo naprej Evropo brez meja, da se bo uresničil Prešernov poziv:

„Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, / Da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregnan, / Ko rojak, prost bo vsak, / Ne vrag, le sosed bo mejak!“

Eksces ob robu alternativne proslave 10. oktobra

Med prireditvami, ki so se kritično lotile teme 10. oktobra, je bila po odzivu publike najbolj uspešna diskusijska in kulturna prireditev Republikanskega kluba 'Nova Avstrija' na večer plebiscitne obletnice v dvorani doma sindikatov v Celovcu. Mednarodno uveljavljen psihiater in znanstveni publicist dr. Erwin Ringel je po prireditvi postal žrtev škandalozne nestrpnosti dveh posameznikov, ki sta tisti hip hotela braniti svojo domovino pred 'nepriljubljenimi elementi'.

Dr. Erwin Ringel – zaslovel je zlasti s svojimi popularno-znanstvenimi uspešnicami 'Die österreichische Seele' in 'Die Kärntner Seele' – je v svojem nastopu izpostavil željo, da bi bilo kdaj mogoče s podobnimi izhodišči in mislimi spregovoriti tudi kakemu koroškemu deželnemu glavarju. Na začetku svojih razmišljanj o 10. oktobru in njegovih ozadjih je podčrtal bistven slovenski prispevek k dejstvu, da je Koroška po plebiscitu ostala pri Avstriji. Zato je po njegovem mnenju nesprejemljivo, da Koroška obletnico tega dogodka vse doslej praznuje kot „proslavo vojne in zmage“. Vse to pa se dogaja pred ozadjem bolestrnega avstrijskega razumevanja in razlaganja zgodovine – „zgodovine laži in sprenevedanja“.

Dobremu in razgledanemu glavarju te dežele Ringel priporoča dialog tako s skupino, ki se smatra za „koroški heimatdienst“, kakor tudi s slovensko narodno skupnostjo. Predstavnikom heimatdienst-a bi bilo treba postaviti vprašanje, zakaj morajo „biti stalno pod orožjem“ in zakaj ne morejo najti poti sprave. Kot psiholog pa je Ringel na to vprašanje našel kar najbolj verjeten odgovor: težnja po moči in oblasti izvira iz globokega občutka manjvrednosti in ranljivosti – ne nazadnje zaradi tega, ker ima veliki del Korošcev v sebi ali svoji zgodovini nekaj slovenskega. Hkrati pa oblastniške nemškonacionalistične kroge navdaja strah pred spoznanjem, da se jim bo čas počasi iztekel.

Med problemi koroških Slovencev je dr. Ringel našel nesposobnost za enotno

nastopanje, manjvrednostne občutke ter neke vrste masohizem – poudarjanje ogroženosti in zatiranosti namesto samozavesti.

10. oktober bi po psihiatrovem mnenju lahko bil praznik osrečujočega približevanja, kot primerno možnost za postopno zblizanje pa je navedel v psihoanalizi uporabljeno metodo zamenjave vlog: če bi večinski narod stvar lahko doživljal in razumel iz vidika manjšine, bi bilo medsebojno razumevanje dosti boljše. Ringel je pri tem apeliral predvsem na tako imenovano molčečo večino. Koroško je označil kot deželo kreativnosti z velikim prispevkom k razvoju avstrijske kulture, temelji za to pa so v prepletanju, ki je mogoče ob stičišču z različnimi sosednjimi deželami, kulturami in jeziki. V zvezi z aktualnimi političnimi dogodki pa je Ringel kritiziral SPÖ in ÖVP, ker skušata Haiderja in njegovo FPÖ prehitovati po desni. Ringel: „Populizem se je vedno obrestoval le za kratek čas...“

V okviru prireditve Republikanskega kluba je z desetooktobrskim kabaretističnim vložkom nastopil dunajski kabaretist Werner Schneider. Sledili so kratki nagovori znanih osebnosti iz političnega in kulturnega življenja, mdr. so spregovorili Peter Kreisky, Terezija Stoisic, Peter Kaiser, Oswald Oberhuber, Maja Haderlap, Doron Rabinovici. Po končanem 'političnem' sporedu je večina publike prireditev zapustila – svetovno znani jazz-ansambel Boška Petroviča iz Zagreba, načrtovan kot glasbeni zaključek in hkrati višek večera, je proti

pričakovanju organizatorja zbudil premajhno zanimanje.

Do nepričakovanega škandala je prišlo, ko je dr. Erwin Ringel z ženo zapuščal poslojce. Dva moška v rjavih koroških gvantih – očitno opogumljena od celodnevne povorke in s poprejšnjim okrepljenim v gostilni – sta mu zaprla pot in ga začela verbalno napadati in ogroziti na dokaj znan način. Nekateri udeleženci prireditve, ki so bili priče tega dogodka, so ju skušali pomiriti in postaviti pred zagovor. Eden od provokaterjev je udeleženca prireditve F.D. udaril v čeljust, nato pa sta se oba hotela posloviti po francosko. Priče so jih nato skušale zadržati in poklicati policijo, udarjeni F.D. pa je napadalca ranil s kamnom. Nato je posredovala policija. S tem v zvezi je čudno, da eksekutiva, ki običajno tako z uniformiranimi kakor tudi z uslužbenci v civilu dokaj natančno nadzoruje 'manjšinske' prireditve, v času, ko je tako izpostavljena oseba zapuščala kraj prireditve, ni bila na mestu. To pa kljub temu, da so dr. Ringlu že večkrat grozili. Zlasti pa bi brez posebne utemeljitve – po Haiderjevem nagovoru ob povorki, v katerem je mdr. hujskaško napadel tudi organizatorje večerne prireditve – bilo mogoče pričakovati take in morda še hujše izgrede.

Dr. Erwin Ringel

Svetovno znani jazz-ansambel Boška Petroviča iz Zagreba.

Slike: Schellander

Posebno presenečenje sta Vestnik in turistična agencija Marko Sommeregger pripravila udeležencem hita z ladijskim izletom v Benetke.

Kaj more biti še hit '90 v Medulin

Tri dni smeha in veselja, duhovitih opazk, hudomušnih zbadljivk, sem pa tja tudi kakšno namigovanje, morje, ples, pesem, pa tudi nekaj resnejših pogovorov, kot se za koroške Slovence spodobi, to je bil letošnji izlet Slovenskega vestnika.

Prvi dan smo imeli časa na pretek, zato smo ga porabili za umirjeno potovanje preko Ljubelja, mimo Ljubljane, po avtocesti do Razdrtega in po Krasu do slovenske obale, mimo Kopra, Izole in Portoroža, preko Poreča in tako lagodno prispeli v Medulin, v hotel Belvedere. Nekateri so takoj izkoristili možnost in poskakali v nekoliko hladno morsko vodo notranjega bazena, drugi so šli na sprehod, tretji posedeli v aperitiv baru. Stiski rok starih znancev, srečanje prijateljev iz Podjune in Zilje, z Radiš in Škofič, iz Šentjakoba in Šmihela...

Kaj more biti še lepšega?

Po večerji smo kar obsede-

li, utrujenost od potovanja je bila premagana in poskočne melodije Ruparjevega ansambla so številne mlade po letih in po sreču popeljale na plesišče. Ko bi to videl Prešeren, bi napisal še kakega Povodnega moža, saj jih je bilo tokrat več in tudi Uršik zalih ni manjkalo.

Ko je glasba zamrla v spokojno tišino in so se od daleč slišali le skrivnosti pljuski morskih valov in neugnana pesem čričkov, smo pohiteli s spanjem, kajti pred nami je bil naporen in dolg dan z izletom v Benetke.

Zjutraj navsezgodaj je bil hotel pravo mravljišče. Vse je hitelo, se pripravljalo na izlet, kajti odpuli smo že ob četrtna osem. Ladja Iris Kvarner ekspresa je bila pravo presenečenje tako po udobnosti, hitrosti kot po gostinski in trgovinski ponudbi. Njena dva po 1500 konjskih sil močna motorja sta skozi šobi bruhala vodo in tako potiskala ladjo s hitrostjo preko 60 km na uro. Plovba hitra,

varna in udobna. Mlajši udeleženci, predvsem Šentprijmožani, so nas kaj kmalu razveselili s pesmijo, godci ansambla Rupar pa so poprijeli za instrumente. Vožnja do Benetk nam je torej minila kot bi trenil.

Benetke, ti nesrečno mesto, ki se kažeš v vsem svojem bahajočem umiranju. Videti Benedke in umreti, so rekli včasih, a to ne drži več. Mnogi naši izletniki so jih že večkrat videli, pa so še vedno živi.

Benetke so mesto za krepke zdrave noge ali za globoke in debele žepe. Desetine tisoč turistov so današnje Benečane izpridile do take mere, da so navili cene do astronomskih višin. Če nisi oprezen, se ti kaj lahko zgodi, da v restavraciji ob trgu svetega Marka plačaš za pivo kar 115 šilingov, še huje pa je, če ob plačevanju ugotoviš, da ti je nekdo pred tem že izmaknil denarnico, kot se je to zgodilo eni izmed vrlih Radišank. Vendar, nič proti Benetkam,

Slike, ki govorijo zase: družabnost, medsebojno spoznavanje, ples, izlet z ladjo in še druge ugodnosti so bili višek letošnjega uspešnega Vestnikovega hita.

Cilj letošnjega Vestnikovega hita, katerega se je udeležilo nad 170 prijateljev našega lista je bil sončni Medulin ob istrski obali.

lepšega? Vestnikov in tudi v Benetke!

saj mesto ni krivo za to. Ko gledaš vso to veličastno arhitekturo, to bohotno bogastvo zlatih mozaikov, ti postane resnično žal, da se mesto pogreza, da se stavbe nagibajo, da so tla v baziliki že vsa volovita. Vse je minljivo, tako tudi milijoni lesenih stebrov, na katerih leži vse to bogastvo.

Kljub temu pa smo si mesto kar dobro ogledali, najprej peš pod vodstvom vodičev Petra in Marije in nato nekateri še iz gondol, drugi pa iz čolnov ob vožnji po Velikem kanalu.

Pot nazaj na istrsko obalo nam je bila še krajša. Na ladji so nam odprli svojo brezcarinsko trgovino, ki smo jo do dobra izpraznili, in tudi v bifeju je začelo manjkovati pijače. Tako žejnih gostov pač niso navajeni. Tudi pesmi ni manjkalo, naši mladenčiči pa so brhkim sopotnicam v nadstropju ladje pripravili pravi koncert.

Noge so postale spet lahke

in po večerji, ko smo tisti dan že drugič jedli dunajske zrezke in je žužalski Lojze baje pojedel pražen podplat, po sladoledu gala presenečenja, so se mladi, mlado-stari in vseh vrst pari spet veselo zavrteli. Kako da ne, ko pa smo zjutraj lahko dlje spali.

V nedeljo dopoldne smo si nekateri potešili radovednost z ogledom Pulja in njegove slavne arene, drugi pa so lovili tople jesenske sončne žarke ob kopanju v bazenu in v morju.

Konec dober, vse dobro. Izlet je bil čudovit, program pester, le za nekatere morda nekoliko prenaporen. Toda to se hitro pozabi. Ostanemo pa lepi spomini kot duhovna hrana do prihodnjega izleta, ko se bomo spet zbrali veseli Rožani, neugnani Ziljani, jezični Radišani, občutljivi Dravci, svojstveni Podjunčani in še kdo. Morda pa tudi vaši spremljevalci: Milka, Urši in Danica pa Franček in Joža.

Jože Rovšek

Število prijav za dvojezični pouk rahlo naraslo!

Po sporočilu Deželnega šolskega sveta za Koroško je v šolskem letu 1990/91 na območju veljavnosti manjšinskošolskega zakona na Koroškem število prijav k dvojezičnemu oz. slovenskemu pouku spet rahlo naraslo. Na prvih treh stopnjah se je odstotek prijav zvišal z 20,00 na 20,58 odstotka, manj razveseljiv pa je razvoj na četrti stopnji ljudskih šol ter v glavnih šolah, medtem ko je položaj na srednjih in višjih šolah nekako stabiliziran. Skupno v tekočem šolskem letu obiskuje dvojezični pouk ali slovenščino kot predmet 2368 učencev, kar je 115 več kot v prejšnjem šolskem letu.

Na področju ljudskega šolstva v veljavnostnem območju poteka pouk dvojezično na 63 šolah, na 19 šolah pa letos kot že tudi lani ni bilo nobenih prijav.

Od skupno 1437 (v šolskem letu 1989/90 1449) vpisanih šolarjev na prvi šolski stopnji je letos k dvojezičnemu pouku prijavljenih 332 (325) ali 23,1 (22,43) odstotka. Konfesionalno privatno ljudsko šolo Mohorjeve obiskuje letos 23 (22) prvošolcev.

Na drugi stopnji ljudske šole je k dvojezičnemu pouku prijavljenih skupno 315 (291) učencev ali 22,2 (20,45) odstotka, na tretji stopnji 281 (246) ali 19,82 % (17,93), ter na četrti šolski stopnji 225 (256) učencev ali 16,47% (16,80). Na predšolski stopnji znaša število prijav k dvojezičnemu pouku 287 (272) ali 18,82 (16,80) odstotka.

Privatno dvojezično šolo Mohorjeve v Celovcu obiskuje letos 71 šolarjev in šolarjev.

Na 13 (12) glavnih šolah je k pouku slovenščine prijavljenih skupno 300 šolarjev, od

tega po manjšinskošolskem zakonu 125. Slovenščino kot alternativni jezik namesto angleščine si je izbralo 115 (111) dijakov, 60 pa si je izbralo slovenščino kot prosti predmet.

Zvezno gimnazijo in Zvezno realno gimnazijo za Slovence v Celovcu obiskuje v 20 (19) razredih 421 dijakin in dijakov, od teh jih je 271 (283) na nižji stopnji. Na novi javni dvojezični trgovski akademiji pa je 27 šolarjev. V eno-, tri- in petletno privatno dvojezično strokovno šole za gospodarske poklice šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu pa se je v šolskem letu 1990/91 vpisalo skupno 83 (59) šolarjev in šolarjev.

Slovenščino kot alternativni obvezni ali prosti predmet si je na ostalih srednjih in višjih šolah izbralo 249 (241) dijakin in dijakov.

Dva zorna kota

CELOVEC.— Uradna koroška statistika dobro zveni. Zveza socialnih zavarovalnic je namreč sporočila, da je bilo septembra letos zaposlenih toliko ljudi kot še nikoli: namreč skoraj 190.000. Torej jih je bilo zaposlenih za 2.788 ali za 1,5 odstotka več kot v istem mesecu lani, hkrati pa se je njihovo število v primerjavi z letošnjim avgustom – predvsem zaradi zaključene poletne sezone – znižalo za 6.985 ali za 3,5 odstotka.

Druga možnost za razlago takega statističnega poročila pa je ta, da primerjamo tudi število brezposelnih. Prav to pa je naraslo: letos septembra so jih naštel kar 8.950 ali pa kar 417 ali 4,9 odstotka več kot lani. To pa velja za vsekoroško povprečje.

Informacija združenja pedagoških delavcev

Odbor Strokovnega združenja pedagoških delavcev (SZPD) je na svoji seji pod vodstvom predsednika Franca Kukovice sklepal o načrtovanem srečanju učiteljev/ic in vzgojiteljev/ic ter o pogojih, pod katerimi bi to združenje vstopilo v sedaj še provizorični Koordinacijski odbor koroških Slovencev.

Srečanje bo 5. novembra lesto ob 16. uri v Mladinskem domu v Mikschallee 4 v Celovcu, nanj pa so vabljeni vsi pedagogi, ki se zanimajo za šolsko problematiko koroških Slovencev. Udeležence srečanja bodo informirali o:

- učnih knjigah in učilih za ljudsko in glavno šolo;
- delovanju dunajske

komisije za zadeve dvojezičnega šolstva in Strokovnega združenja pedagoških delavcev;

- delovanju trgovske akademije;
- posledicah šolske zakonodaje iz leta 1988;
- potrebah, načrtih za bodočnost.

Študijska knjižnica bo odprta do pol petih.

Glede vstopa v KOKS je odbor soglasno sklenil, da je SZPD pripravljeno vstopiti v ta organ pod pogojem, da se na njegovi prihodnji seji sklene soglasno ali vsaj dvo-tretjinsko glasovanje o spremembah šolske zakonodaje in sprejemanju finančnega proračuna.

**Scharfer Protest
des Verbandes
Kärntner Partisanen**

Der Vorstand des Kärntner Partisanenverbandes befaßte sich auf der Sitzung am 14. 10. 1990 unter anderem auch mit den Aussagen des Kärntner Landeshauptmannes Dr. Jörg Haider vom 29. 9. 1990 in der TV-Sendung „X-Large“ und mit seinen Ausführungen bei der Veranstaltung am Vorabend der Volksabstimmungsfeier am 9. 10. 1990 beim Herzogstuhl am Zollfeld.

In beiden Fällen äußerte sich der Landeshauptmann – so in der Aussendung des Verbandes der Kärntner Partisanen – diskriminierend und beleidigend über den Widerstand der Kärntner Slowenen gegen die nazistische Gewaltherrschaft und bezeichnete die slowenischen Widerstandskämpfer als Feinde Österreichs.

„Wir protestieren entschieden gegen solche Äußerungen und werden gegen diese Behauptungen entsprechende Schritte unternehmen“, heißt es abschließend in der Presseaussendung des Verbandes der Kärntner Partisanen/Zveza koroških partizanov.

Lojze Peterle pocht auf die Rechte der Kärntner Slowenen: „Zumindest europäischer Standard!“

Der slowenische Ministerpräsident Lojze Peterle, der am 9. November offiziell mit dem Kärntner Landeshauptmann Jörg Haider in Ljubljana zusammentreffen wird, betonte im Rahmen einer internationalen Pressekonferenz in der slowenischen Hauptstadt, daß die Regierung Sloweniens keinesfalls eine Einschränkung der im Artikel 7 des Österreichischen Staatsvertrages garantierten Rechte der Kärntner Slowenen zulassen werde. Peterle betonte, daß für seine Regierung zumindest der europäische Standard den Maßstab für den Schutz der slowenischen Minderheit in Kärnten darstellt.

Der slowenische Minister-

**HEUTE
IM****SLOVENSKI
VESTNIK**Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen**Scharfe Proteste der Slowenenorganisationen gegen Inhalt und Form der Landesfeiern zum 10. Oktober**

„Der Christliche Kulturverband und der Slowenische Kulturverband als slowenische Kulturverbände protestieren gegen die irreführende Vorstellung slowenischer Kultur in Kärnten anlässlich der Feierlichkeiten zum 70. Jahrestag der Volksabstimmung in Klagenfurt/Celovec“, heißt es in einer gemeinsamen Presseaussendung beider slowenischer Kulturverbände in Kärnten. Mitten im Festzug wurde nämlich auch eine Tafel getragen, die offensichtlich die Teilnahme der slowenischen Kulturverbände ankündigen sollte. Die beiden slowenischen Kulturverbände, die die einzigen Kulturverbände der Kärntner Slowenen sind, sehen in diesem Ereignis den Versuch, damit „gewollt oder ungewollt eine Irreführung der anwesenden Gäste, der

Hörer an den Radios und der Zuseher an den Fernsehgeräten zu erreichen. Mit aller Entschiedenheit betonen wir, daß die slowenischen Kulturverbände nicht mitgewirkt haben, zu klären aber wird sein, wie es zu dieser Vorstellung gekommen ist.“ Erst recht, da es sich beim Kulturverein „Karawanken“ um eine Vereinigung handelt, die erst einige Tage vor dem Umzug gegründet wurde.

Auch die Vertreter der slowenischen Zentralorganisationen verurteilten bei einer Pressekonferenz diesen Versuch, die Wahrheit zu verkehren. Der Sekretär des Zentralverbandes, Dr. Marjan Sturm, sagte, daß die Verantwortlichen in der Landesregierung offenbar mit allen Tricks versucht hätten, die Teilnahme der Slowenen zu bewerkstelligen. Nicht anders ließe es sich erklären,

daß etwa eine Folkloregruppe aus Slowenien ein Angebot zu einem Gastspiel bekommen hat – samt zugesicherter Übernahme sämtlicher Kosten und einer „Pro-Kopf-Prämie“ von 150,- Schilling.

Dr. Sturm kritisierte auch Haider's Rede auf dem Neuen Platz: „Damit schuf er ein Klima, dessen Früchte schon am selben Abend sichtbar wurden. Der bekannte Psychologe Dr. Erwin Ringel wurde nämlich von zwei Männern im Kärntner Anzug verbal attackiert.“

„Als Mitteleuropa zerbrach“

Der Leykam-Verlag und die Stadt Klagenfurt/Celovec präsentierten vergangene Woche im Europahaus den Band 1 der Reihe „Unserer Zeit Geschichte“ mit dem Titel „Als Mitteleuropa zerbrach“.

In dem von den Univ.-Doz. Dr. Stefan Karner und DDr. Gerald Schöpfer herausgegebenen Band 1 kommen Autoren aus Jugoslawien, Italien und Österreich zu Wort, wobei die Ereignisse in den Jahren 1918 bis 1920/21 sowie die Folgen des Zusammenbruches der österreichisch-ungarischen Monarchie und des Umbruches in Jugoslawien und Österreich von kompetenten Autoren kritisch und offen aufgearbeitet und analysiert werden. Besonders erwähnt sei in diesem Zusammenhang der Beitrag des slowenischen Historikers Univ.-Prof. Dr. Janko Prunk aus Ljubljana zum Thema „Die Gründung des jugoslawischen Staates“.

Starke Resonanz wird zweifellos auch der Beitrag des Kärntner Slowenen Dr.

XV. Treffen der Volksgruppen diesmal in Osijek

Unter der Schirmherrschaft der Republik Kroatien findet am kommenden Wochenende (19. bis 21. Oktober) in Osijek das XV. Treffen der Volksgruppen der Nachbarländer statt, welches die Teilnahme der nationalen Minderheiten am Prozeß der Demokratisierung und der Vereinigung von Europa zum Hauptthema hat.

Einen weiteren Schwerpunkt des dreitägigen Treffens, an dem auch die Kärntner Slowenen – für den Zentralverband Obmannstellvertreter Franc Kukovica – teilnehmen werden, ist die Lage der Minderheiten bzw. Volksgruppen in der Republik Kroatien.

Koordinator ist der Kärntner Slowene Dr. Franci Zwitter.

Theodor Domej, Historiker und Linguist aus Klagenfurt/Celovec, hervorrufen, der in seinen kritischen Anmerkungen zum Plebiszit 1920 zu dem Schluß kommt, daß das Ergebnis der Volksabstimmung – neben zahlreichen politischen und wirtschaftlichen Gründen – insbesondere auf langwirkende lokale Traditionen, das Zusammengehörigkeitsgefühl der Kärntner Slowenen, verwandtschaftliche und freundschaftliche Beziehungen, überschaubare Wirtschaftsverbindungen sowie die Wirkung der rigorosen Schließung der Demarkationslinie zwischen den Zonen A und B zurückzuführen ist. Wie Domej in seinem Beitrag schreibt, wirkte das Resultat der Abstimmung in den slowenischen Kernschichten „niederschmetternd“.

Domej zeigt auch das wortbrüchige Verhalten der damaligen provisorischen Kärntner Landesversammlung vor und nach der Volksabstimmung vom 10. Oktober 1920 auf. Den anfänglich versöhnlichen Gesten und Versprechungen der Landesversammlung vom 28. September 1920 gegenüber den Kärntner Slowenen vor dem Plebiszit, stellt er die Aussagen des Landesverwesers Dr. Arthur Lemisch gegenüber. Dieser hatte nur knapp zwei Monate später, am 25. November 1920, anlässlich der Festsitzung der Kärntner Landesversammlung, in konkreter Anspielung an die 15.278 Personen, die für den Anschluß an den SHS-Staat stimmten, ausgeführt: „Nur ein Menschenalter haben wir Zeit, diese Verführten zum Kärntnertum zurückzuführen; in der Lebensdauer einer Generation muß dieses Erziehungswerk vollendet sein.“

Das Buch, das schmerzhaft auch auf andere Wunden unserer gemeinsamen Geschichte den Finger legt, ist im Buchhandel um den Preis von 298 Schilling erhältlich.

I.L.

präsident zeigte sich im Rahmen dieser Pressekonferenz über „großdeutsche Optionen in Österreich“ besorgt, die durch die Wiedervereinigung der beiden deutschen Staaten in „gewissen Kreisen“ Auftrieb erhalten hätten. Peterle nannte in diesem Zusammenhang auch das Bundesland Kärnten. Er erwähnte auch Kärntens Landeshauptmann Haider, der – nur wenige Tage vor der Wiedervereinigung Deutschlands – in München die Diskussion über eine „Revision des Staatsvertrages“ ausgelöst hatte.

Im Rahmen der Pressekonferenz, an der neben Peterle auch die wichtigsten Mitglieder der neuen slowenischen

Regierung teilnahmen, stellte der slowenische Außenminister Dr. Dimitrij Rupel klar, daß von einer Ernennung des Ex-Nationalratsabgeordneten Karel Smolle zum Botschafter Sloweniens in Wien keine Rede sein könne. „Niemand hat Smolle zum Botschafter ernannt. Wir sind erst dabei, die rechtlichen und gesetzlichen Grundlagen für eine Vertretung im Ausland auszuarbeiten!“ betonte Rupel.

Ein anderer Kärntner Slowene, Mag. Peter Millonig, hat Smolle inzwischen bereits den Rang abgelassen. Millonig ist seit 1. Oktober offizieller Repräsentant der Republik Slowenien in den USA.

Anmeldungen zum zweisprachigen Unterricht leicht steigend

Die Anmeldungen zum zweisprachigen Unterricht im Bereich des Minderheitenschulwesens in Kärnten weisen auch im Schuljahr 1990/91 eine leicht steigende Tendenz auf. Dies gilt besonders für die ersten drei Schulstufen an den Volksschulen, die Entwicklung der Anmeldungen auf der 4. Schulstufe der Volksschule sowie auch an den Hauptschulen entspricht nicht dem sonst positiven Trend.

Wie der Landesschulrat für Kärnten mitteilt, sind für das Schuljahr 1990/91 an 63 von 82 Volksschulen im örtlichen Geltungsbereich des Minderheitenschulgesetzes von 5650 (5670 im Vorjahr) Schülern 1163 (1134) oder 20,59 Prozent (im Vorjahr 20,00) zum zweisprachigen Unterricht angemeldet. Insgesamt werden im Schuljahr 1990/91 im Bereich des Minderheiten-

schulwesens 2368 (2243) Schüler und Schülerinnen im Gegenstand Slowenisch unterrichtet bzw. nehmen am Unterricht in slowenischer oder deutscher und slowenischer Unterrichtssprache teil.

Volksschulen:

Von den 1437 (1449) Schülern auf der 1. Schulstufe wurden 332 (325) zum zweisprachigen Unterricht angemeldet, das sind 23,1% (22,43%). Die private Volksschule Hermagoras-Mohorjeva besuchen auf dieser Schulstufe zusätzlich 23 (22) Schüler.

Den zweisprachigen Unterricht erhalten auf der 2. Schulstufe von 1419 (1423) Schülern 315 (291), das sind 22,2% (20,45), 3. Schulstufe von 1418 (1372) Schülern 281 (246), das sind 19,82% (17,93), 4. Schulstufe von 1366 (1410) Schülern 225

(256), das sind 16,47% (16,8).

In den Volksschulklassen sind von 287 (272) Schülern 54 (44), das sind 18,82% (16,5) zum zweisprachigen Unterricht angemeldet.

An den ersten drei Schulstufen bekommen somit 928 (862) Schüler den zweisprachigen Unterricht nach dem Minderheitenschulgesetz, an der 4. Schulstufe 225 (256) Schüler Slowenisch als Sprachunterricht, ebenso die 10 Schüler an der Volksschuloberstufe. Die private Volksschule Hermagoras-Mohorjeva besuchen 71 (49) Schüler.

Hauptschulen:

Slowenischen Sprachunterricht an Hauptschulen erhalten an 13 (12) von 22 Hauptschulen 300 (275) Hauptschüler. Von diesen sind nach dem Minderheitenschulgesetz 125 (100) ange-

meldet, 115 (111) besuchen Slowenisch alternativ statt Englisch, 60 (64) Schüler Slowenisch als Freigegegenstand.

Höhere und mittlere Schulen:

Das BG und BRG für Slowenen führt 20 (19) Klassen mit 421 (449) Schülern, davon 271 (283) Schüler an der Unterstufe.

Die neue öffentliche Bundeshandelsakademie besuchen 27 Schüler.

Den Slowenischunterricht an mittleren und höheren Schulen besuchen 249 (241) Schüler als alternativen Pflichtgegenstand oder als Freigegegenstand.

Die einjährige, dreijährige und fünfjährige private zweisprachig geführte Fachschule für wirtschaftliche Berufe des Konvents der Schulschwester in St. Peter bei St. Jakob i.R. hat im Schuljahr 1990/91 83 (59) Schüler.

OBZORNİK

Jugoslovanska kriza je tik pred razpletom, za usodo naše sosednje države ter njenih republik bodo odločilni prihodnji meseci. Tako so enoglasno menili najvišji politični predstavniki Republike Slovenije, predsednik predsedstva Milan Kučan, predsednik vlade Lojze Peterle in ne nazadnje tudi slovenski član državnega predsedstva in prejšnji predsednik Jugoslavije dr. Janez Drnovšek na ločenih tiskovnih konferencah pretekli četrtek v Ljubljani.

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle

Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan

Član zveznega predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek

Pred razpletom krize v Jugoslaviji!

IZ LJUBLJANE POROČA IVAN LUKAN

Za Slovenijo sta tako po besedah Kučana kot tudi Peterle in Drnovška mogoči le dve opciji, namreč konfederalna ureditev Jugoslavije s popolno politično suverenostjo posameznih republik ali pa odcepitev, ki je po besedah vseh govornikov legitima, ne pa prvi cilj Slovenije. Federalna ureditev Jugoslavije, kakršno hoče izsiliti Srbija, za Slovenijo in tudi za Hrvaško ni sprejemljiva in bi pomenila konec druge Jugoslavije, so poudarili slovenski politiki na tiskovnih konferencah.

Nevarnost državljanske vojne oz. posredovanja jugoslovanske ljudske armade v Sloveniji po njihovih ocenah ne obstaja, saj se vsakdo v Jugoslaviji zaveda, da bi nasilno posredovanje kogarkoli proti komurkoli Jugoslavijo spremenilo v krizno žarišče, ki bi lahko zajelo vso Evropo.

Na tiskovni konferenci slovenske vlade je predsednik Lojze Peterle menil, da „smo pred pogrebom ene države in pred ustanovitvijo nove, katere oblika pa še ni znana“. Slovenska vlada je po njegovih besedah pripravljena na različne oblike sprememb znotraj razpadajoče Jugoslavije, tudi na odcepitev Slovenije. Pri tem je poudaril, da je odcepitev le ena opcija, saj

gre za nevaren postopek. Zato Slovenija še vedno upa na konfederalno ureditev Jugoslavije in ima za to tudi široko podporo med prebivalstvom. Po Peterletovem mnenju tudi nista pred sprejetjem nove ustave potrebna nikakršen referendum ali celo plebiscit.

Peterle pa je posvaril pred odpiranjem vprašanja meja znotraj Jugoslavije, kar je namignila Srbija. „To bi lahko pomenilo hudo nevarnost za vojno“, je dejal in poudaril načelno stališče Slovenije, da se z nikomer ne bo povezala proti komu drugemu ter da noče nikomur v državi vsiliti svojega načrta o politični suverenosti Slovenije. Dejstvo, da med nekaterimi republikami v Jugoslaviji ta čas dialog ni mogoč ter da se vrstijo provokacije, kot na primer zasedba nekdanje stavbe štaba teritorialne obrambe v Ljubljani, pa je ocenil kot znak, da se bilža čas internacionalizacije jugoslovanskega problema.

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan pa je bil na svoji tiskovni konferenci z novinarji z vsega sveta še bolj jasn. Po njegovem mnenju se bo usoda Jugoslavije hitro odločila, vprašanje je le, kako. „Projekt federacije ni rešitev, temveč najzanesljivi-

jša pot v konec Jugoslavije“, je dejal Kučan in kot Peterle podprl model konfederacije kot prvo opcijo za Slovenijo. Federalni model, ki ga je Srbija predstavila sredi preteklega tedna, je za Slovenijo povsem nesprejemljiv, je menil Kučan in poudaril, da Slovenija tudi ne name-rava spreminjati oz. dopolnjevati predloga konfederalnega modela, ki so ga pripravili strokovnjaki Harvaške in Slovenije. Kučan je s tem v zvezi tudi dejal, da so po njegovi oceni tudi republiki Bosna in Hercegovina ter Makedonija bolj za konfederalni kot federalni model ter da bodo to tendenco verjetno podkrepile volitve v teh republikah. S tem v zvezi je tudi posvaril pred vsako neodgovorno naglico pri reševanju bodočnosti Jugoslavije, kot to poskuša del zveznega predsedstva Jugoslavije na čelu s predsednikom Jovičem.

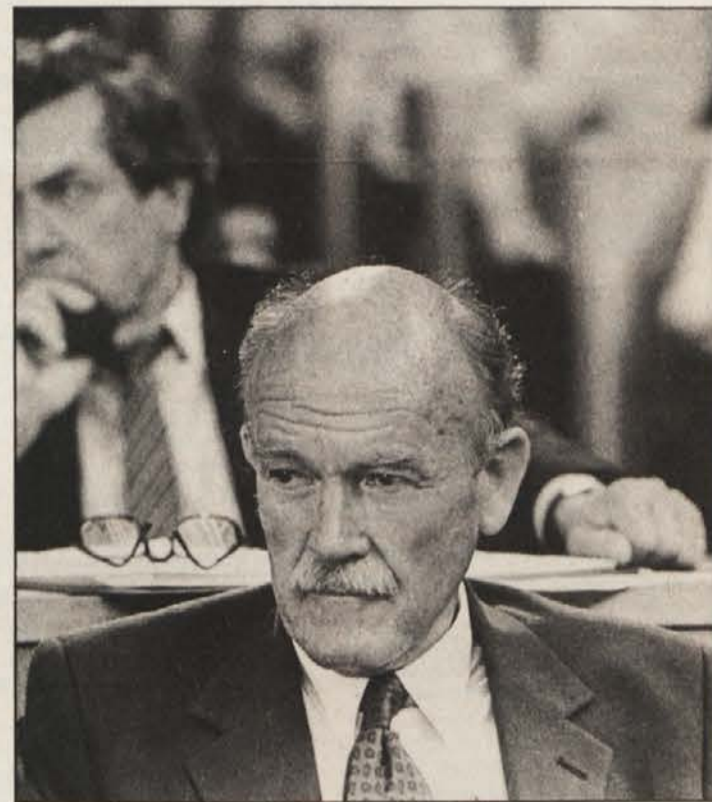
Trenutno razmerje moči v tem predsedstvu je nato novinarjem in s tem javnosti razkril slovenski član predsedstva in prejšnji predsednik dr. Janez Drnovšek. Poudaril je, da se v zveznem predsedstvu nekateri člani niso strinjali s Jovičevim konceptom federacije in da zato o njem tudi niso glasovali. Izrekel se je za konfederalno ureditev države, saj bi kot taka lažje premostila prehodno obdobje. Odcepitev Slovenije pa je označil kot „realno in legitimno mož-

nost“ in pri tem poudaril, da to ni grožnja, temveč le zasilni izhod.

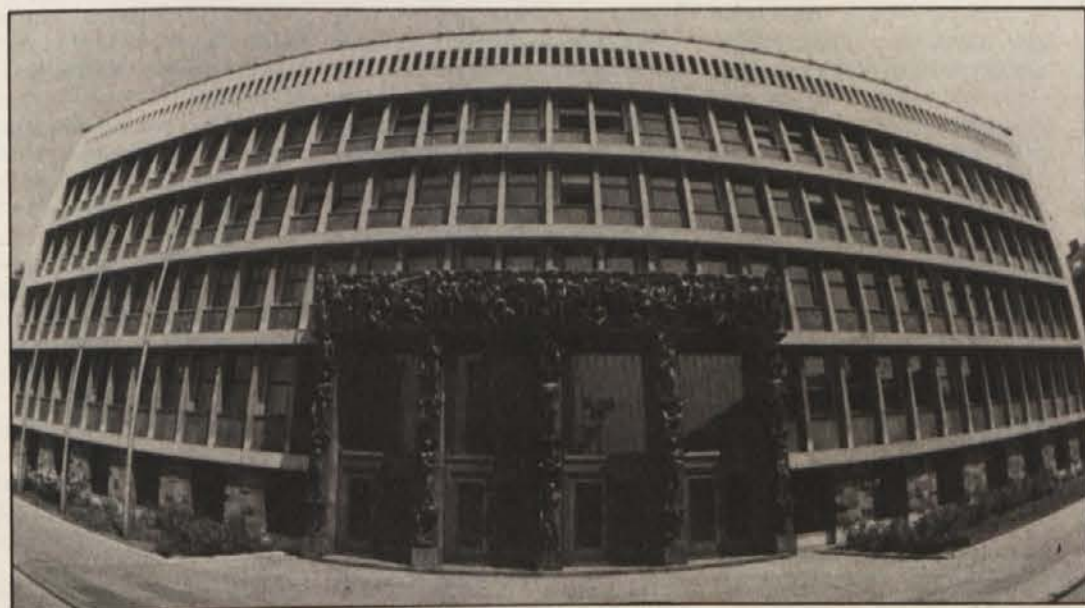
Svojo napoved morebitnega odstopa kot član zveznega predsedstva SFRJ pa je dr. Janez Drnovšek nekoliko korigiral s tem, ko je rekel, da bi bil zdaj, ko jugoslovanska kriza prihaja do razpleta, tak korak neumesten.

Srečanje novinarjev s predstavniki slovenskega političnega vodstva se je končalo s

tiskovno konferenco predsednika slovenske skupščine dr. Franceta Bučarja, ki se je vrnil z obiska pri Evropskem parlamentu v Strasbourgu. Dejal je, da se je v Slovenijo vrnil z vtisom, da Evropa spreminja gledanje na Jugoslavijo. „V Strasbourgu so nam posredno dali vedeti, da ne vztrajajo več pri ohranjanju takšne Jugoslavije, kot je zdajšnja“, je dejal predsednik slovenske skupščine.

Predsednik slovenske skupščine dr. Francet Bučar

V slovenski skupščini bodo še letos sprejemali novo slovensko ustavo.

Nova ustava do 30. novembra?

Poslanci vseh zborov republiške skupščine Slovenije so pretekli petek v Ljubljani potrdili osnutek nove ustave Republike Slovenije. Po večurni, deloma zelo polemični razpravi so sklenili, naj gre osnutek z dodatnimi predlogi, ki so bili izrečeni na seji skupščine, v javno razpravo. Ta naj bi trajala do 30. novembra letos, potem pa bo ustavna komisija predložila skupščini dokončno verzijo predloga nove slovenske ustave.

Osnutek nove slovenske ustave je močno kritizirala predvsem opozicija, saj v predloženi obliki ne upošteva vseh evropskih ustavnih demokratičnih standardov. Osnutek pa tudi ne omenja obdobja narodnoosvobodilnega boja, brez katerega danes ne bi bilo slovenske samostojnosti.

O konkretni vsebini in poteku razprave o novi slovenski ustavi bomo še poročali.

Gledališko srečanje

Od 19. do 21. oktobra bo v kulturnem domu na Brnci gledališko srečanje, ki ga skupno prirejata Slovenska prosvetna zveza in Slovensko prosvetno društvo „Dobrač“ na Brnci. Pobudo zanj je dal predsednik SPD „Dobrač“ Marjan Gallob. „Srečanje pa“, kot je dejal tajnik SPZ Janko Malle, „se ujema z oktobrskim datumom, v tem času namreč SPZ vsako leto organizira večjo gledališko predstavo.“

„Gledališko srečanje, kot smo ga letos zasnovali prvič, naj bi nadaljevalo tradicijo gledaliških srečanj v prejšnjih letih, na katerih pa smo v prvi vrsti razpravljali o gledališču, kaj bi lahko zboljšali na tem področju, kakšne igre naj bi uprizarjali na domačih odrih ipd.“, je v razgovoru poudaril Janko Malle, „za tokrat pa smo načrtovali srečanje gledaliških skupin, in sicer domače skupine, profesionalnega gledališča iz Slovenije in nemško govoreče skupine iz Celovca.“

Odločitev za tak pristop je bila povsem zavestna, kajti srečanje naj bo „odprto obema narodoma.“

Od nedeljskega srečanja – nastopili bosta dve otroški gledališki skupini, ki bosta v

igro deloma skušali vključiti tudi otroke – si tajnik SPZ obeta, da „bo v tem prostoru, kjer živita oba naroda, gledališče ljudi sprostito, jim razbremenilo narodne, politične in ideološke prisile, kajti prav na kulturnem področju se ponujajo možnosti sproščene ustvarjanja. Na teh predstavah naj bi v prvi vrsti otroci dobili občutek, da jim gledališče na Koroškem lahko odpira širše obzorje.“

Medtem ko je letos ta nova vizija prikrojena na srečanje otroških skupin, pa se bo SPZ zavzemala za to, da se bodo v naslednjih letih lahko na podoben način srečevali tudi odrasli gledališki ustvarjalci. Malle pri tem misli, da bi bilo mogoče povabiti kakšno dobro gledališko skupino iz

avstrijskega prostora.

Tudi to, da bo letošnje gledališko srečanje na Brnci blizu narodnega obrobja, Malle ocenjuje pozitivno, kajti „Brnca v gledališkem pomenu ni na robu. V zadnjih 10 letih so namreč njeni igralci v tem prostoru dokazali, da zna ta amaterska skupina brez večje tradicije nastopati skoraj profesionalno. Poleg tega pa narodno obrobje v kulturnem pomenu lahko postane celo središnji prostor, če se ideje uresničujejo tako kot na Brnci.“ Društveniki so si zastavili cilj, da vse bolj nagovarjajo tudi nemško govoreče prebivalstvo, ki se zanima za gledališče. „Dosljej smo dostikrat ravnali napak, ker smo pri kulturnem delovanju dajali prednost sodelovanju le tistim, ki so imeli določeno narodnostno zavest,“ meni Janko Malle.

Na gledališkem srečanju bo v petek, 19. oktobra (ob 19.30) gostovala igralska skupina SPD Radiše z igro „Domov“ Felixa Mittererja, čigar posebnost je, da so njegove igre drugačne kot jih poznamo s slovenskih podeželskih odrov, niso emrave, zaljubljen, domorodne, bogaboječe.... Avtor pred družbo postavlja ogledalo, v katerem vsakdo lahko vidi samega sebe in svoj odnos do revežev, posebnih, družbenih izobčencev ipd. Temu primeren je tudi njegov jezik, ki ni lep, negovan, temveč trda poulična govorica.

V soboto, 20. oktobra bo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja predstavilo gledališko kriminalko „Plen“ Joeja

Prizor iz Ortonovega „Plena“, ki ga je uprizorilo SLG iz Celja.

Ortona (ob 19.30). Igro je režiral Franci Križaj.

Orton sodi v tisto vrsto angleške dramatike, ki je v petdesetih letih začela z Johnom Osbornom, nadaljevala z Arnoldom Weskerjem in Haroldom Pinterjem. Dramski karakterji so mladi ljudje iz proletarskega okolja, ki jim sistem ne dopušča družbenega vzpona. Prav zato postajajo cinčni uporniki, ki dostikrat zapadejo v kriminalno agresivnost. Novost pri Ortonu je, da se vse to dogaja na komičen način, vse je farsa. V dramatiko vnaša vulgarost, bizarnost in obscenost, s tem pa skuša šokirati svojo publiko, zadeti v nevalgično točko družbenih tabujev. Avtorjev cilj je demontaža

lažne morale, na kateri temelji sodobna civilizacija.

V nedeljo, 21. 10. pa se bo ob 10.30 uri predstavilo gledališče „Tone Čufar“ z Jesenic z „Zajčjo zgodbo“ za otroke Jane Milčinski. Spored se bo nadaljeval ob 11. uri z igralsko skupino Zvezne izobraževalne ustanove za otroško pedagogiko v Celovcu. Ta bo v prvi polovici skušala vključiti v igro vse otroke, ob 11.45 pa bo pod vodstvom bertija Zechnerja zaigrala še otroško gledališko zgodbo „Tranquilla trampeltreu“, živalsko zgodbo za vse otroke od 3. leta dalje.

Kot je iz sporeda razvidno, bo gledališko srečanje nudilo vsakemu nekaj, prireditelji pa vse prisrčno vabijo!

Prizor iz „Plena“, ki ga je režiral Franci Križaj

Ustanova Valentina Omana

Znani in priznani akademski slikar Valentin Oman se je odločil, da bo Mohorjevi družbi podaril 100 slik, s temi pa ta namerava ustanoviti Ustanovo Valentina Omana. V tej zvezi predstavniki Mohorjeve družbe razmišljajo tudi o stalni galeriji Valentina Omana. Kot močan akcent za Omana založba Mohorjeve ta čas pripravlja monografijo o delu tega velikega umetnika. Knjigo bodo konec maja 1991 predstavili v Kostanjevici v Sloveniji. Predstavnike tiska je v tej zvezi še posebej zanimalo, ali je Oman s tem svojim dejanjem odstopil od svoje izjave, da kakor dolgo bo Haider deželni glavar, ne bo razstavljal na Koroškem. Ta dvom je dr. Koren zanikal, kajti „to ne bo razstava, slike bodo v Mohorjevi stavbi le tako razobešene, da jih bo lahko vsakdo videl“. V dokaz, da Omanova

izjava še vedno drži, pa je dejal, da v primeru, če bi Haider postal zvezni kancler, Oman ni pripravljen več razstavljanje nikjer v Avstriji.

Na tiskovni konferenci je založba Mohorjeve nadalje predstavila še publikacijo „Valentin Podgorc in koroški plebiscit, Mohorjeva: odločitev za Koroško“. V tej knjigi zgodovinar dr. Avguštin Malle, ki pripravlja obširno znanstveno knjigo o Valentinu Podgorcu in njegovem pomenu za Slovence na Koroškem, raziskuje vlogo prelata Valentina Podgorca in Mohorjeve družbe v času plebiscita. Odločitev za Avstrijo je bila jasna in nesporna, več o Podgorčevi vlogi pa vsi, ki jih zanima tudi zgodovina Mohorjeve, lahko preberejo v omenjeni publikaciji, ki je že v prodaji in stane 95 šilingov.

KULTURNE NOVICE

CELOVEC. – V Hiši umetnikov je bilo pred nekaj dnevi odprtje razstave na temo „Grenzraum – Raum ohne Grenzen“. Na njej se predstavljajo predstavniki mlade sodobne umetnosti iz Slovenije, Furlanije, Venecije in Koroške. Posebnost te razstave je, da je nastala v sodelovanju vrste koroških galerij. Carinthia, Freund, Holzer, Rožek, 61, Slama, Schnitzer in Piskernik so s to razstavo na svoj način skušale obdelati problematiko 10. oktobra. Razstavo si lahko ogledate še tja do 31. oktobra.

GORICA, TRST. – Ta čas, od 6. do 21. oktobra, na Primorskem potekajo 4. Koroški kulturni dnevi,

ki jih prirejata KKZ Celovec, Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica in Slovenska prosveta Trst. Med zanimivimi kulturnimi ponudbami je med drugim razstava o arhitekturi na Koroškem, ob koncu preteklega tedna sta v različnih ljudskih šolah nastopala Polde Bibič in Gabrijel Lipuš z zgodbo „Juri Muri v Afriki“. V nedeljo, 21. oktobra pa bo v kulturnih domovih v Trstu (ob 16.00) in Gorici (ob 20.00) na sporedu kantata „Pesem o Miklovi Zali“ Antona Nageleta, ki jo bodo izvajali MPZ „Podjuna Pliberk“, mešani pevski zbor SPD „Danica“ iz Šentprimoža, MoPZ „Kralj Matjaž“ iz Libuč in Komorni orkester RTV Slovenija.

CELOVEC. – Konec preteklega tedna je K & K Experimentalstudio z

Dunaja predstavil v Delavski zbornici v Celovcu igro „Still ist das Land/ Tiha je dežela“. Ta domovinska igra obravnava propad arijske rase na Koroškem.

KOROŠKA. – Koroški avtor Josef Winkler je za svoj najnovejši roman „Friedhof der bitteren Orangen“ nedavno tega prejel literarno nagrado, tako imenovani „Kranichsteiner Literaturpreis 1990“.

VELIKOVEC. – V okviru prireditve „Srečanje v oktobru“ v Velikovecu, sta pretekli petek v Jakobovi kapeli brala znani koroški avtor Gert Jonke in slovenska avtorica Cvetka Lipuš. Jonke je bral iz svoje najnovejše knjige „Sanftwut“, ki je nedavno tega izšla v Založbi Residenz, Lipuševa pa svojo liriko v slovenščini in nemščini.

Zakaj je (vedno) mati vsega kriva?

Če je otrok preglasen, je kriva mati, če bo imel pozneje psihične težave, je za to odgovorna mati, ker je delala napake pri vzgoji, ko je bil še dojenček, če postane kriminalec, narkoman ali pa homoseksualec – za vse je odgovorna mati. So matere res vsega krive, ali pa ima to iskanje krivde pri materi povsem drugo vlogo, npr. to, da utrjuje patriarhalni sistem.

V sv. pismu je naloga ženske in matere jasno definirana: ljubi naj moškega, spodobna naj bo in deviška, doma naj vodi gospodinjstvo, naj bo dobrotljiva in podrejena možu... (Titovo pismo 2,4...)

Ljubka, dobrotljiva in podrejena ženska pa je bila tudi prvi pogoj, da se je sploh lahko izoblikovala malomeščanska družina. Ženske so že v prvih začetkih ženskega gibanja spoznale, kako je za stabilizacijo patriarhalnih struktur pomembno, da se ženski pripisuje odgovornost za čustveno raven članov družine. Samo zato, ker je ženska odgovorna (prevzema odgovornost) za dom, gospodinjstvo, vzgojo otrok in emocionalno delovanje družine, ima moški dovolj svobode, je prost za poklic, kariero in, ker prinese domov denar, ima tudi oblast v (nad) družini(o).

Vlogo, ki sta jo v prejšnjih letih prevzeli Cerkev in vera, pa danes kar dostikrat prevzame psihologija. V različ-

nih terapevtskih pristopih je v ospredju vloga (in krivda) matere za (psihično) zdravje otroka.

Zakaj sta ženska in krivda že od nekdanj tesno povezani? V krščanstvu je ženska kriva izvirnega greha (odgovorna za vse človeštvo), podobno pa je z vzgojo odgovorna tudi za otrokovo poznejše življenje.

Kje pa je pri tem odgovornost moškega? Saj je tudi Adam ugriznil v jabolko, ki mu ga je ponudila Eva, čeprav je dobro vedel, s katerega drevesa ga je utrgala. Kje je odgovornost moškega za poznejše življenje otroka? Ker moški največkrat ni navzoč, ga ni doma, ne vzgaja otrok, ne prevzema odgovornosti zanj, nekateri sklepa, da tudi ni kriv, če ne poteka vse tako, kot bi bilo „prav“ in „normalno“. Kaj pa, če je prav njegova odsotnost vzrok psihične neuravnovešenosti otroka, njegovih težav, njegovega vedenja in tako naprej!

V naši družbi se materam pogosto naprti vsa odgovornost za otrokovo uspešnost. Kje ostajajo očetje?

Nedavno tega je v Založbi Wieser pod naslovom „Strašljivke“ izšla knjiga Silvije Borovnik. Borovnikova (rojena leta 1960) piše predvsem kratko prozo, eseje, kritike in prevaja iz nemščine. Tudi „Strašljivke“ so zbirka kratke proze, deloma osebno doživete, ki me tembolj nagovarjajo, čimbolj me prizadenejo. Kot ženska nekatere fenomene, ki jih opisuje, podobno doživljam. Zanimiv se mi zdi npr. njen odnos do matere. Nič proti njim, tudi sama sem mati in vem, da je težko biti to, kar nasplošno imenujejo 'dobra mati'.

V zgodbi „Lisjak“ Borovnikova (na prijeten način) obračunava z materjo: „Psihologija je že pogosto dokazala, da so za vse človeške duševne pretrse in podzavestne motnje krive matere. Niti pol tako dobrasrčne niso, kakor se zdijo...“

In bolj konkretno: „...one vedo, s sinovi je treba lepo ravnati, sinovi pišejo literaturo, z njimi je treba kot mačka okrog vrele kaše, kot lisička z zajčkom, s hčerami pa ne, le zakaj, hčere ostanejo slej ko prej za štedilnikom...pa naj se z njimi dogaja še toliko proč od štedilnika vodečega, ne, naj zbuja jo še taka svetla pričakovanja, up gre po vodi...“

Najbolj pa me je nagovoril in tudi prizadel tisti del, ko opisuje napotke, ki jih ji je dajala mati. Gre za pometanje.

STRAŠLJIVKE

„Pometati je treba z metlo, me je učila. Metlo je treba vzeti v desno in nekako postrani še v levo roko, nato pa pričeti z njo mahati po tleh, ne preveč, ker se tako dela prah, ampak počasi, od okna proti vratom, nikoli od vrat proti oknu, okna so lahko slepa...Pri tem pa je strogo prepovedano izpuščati kote ali ne pomesti pod posteljo...“

Takšne so(smo) matere, kajne! Hčerka sem in prav dobro vem, kako nesmiselni so bili ti napotki, kako sem potem – da ne rečem nalašč – vse napravila narobe, samo ker so mi ti večni dobri nasveti „šli na živce“. Vendar, če bi sama imela hčerko? Ali ne bi delala iste napake? Kar vesela sem, da imam „samo“ sina! Čeprav tudi njemu verjetno dajem preveč napotkov. Sem pač mati. Hočem mu dobro – vendar, ali je zanj potem res tudi dobro? Saj tudi matere hčerkam, ko jih učijo pometanja, želijo le dobro!

Nazadnje pa je vsega kriva mati.

Misli, ki se mi porajajo, ko prebiram prve strani Borovnikovega „Lisjaka“.

Zgodbe mlade avtorice presenečajo; zaradi njene odkritosti, njenega posebnega humorja (Disident Poparuško), njenega znanja, njenega načina opisovanja... Privlači me njen pester jezik, vseč mi je njen način pristopa in priporočam jo tudi vam, knjigo „Strašljivke“ Silvije Borovnik, ki je izšla v Založbi Wieser, stane pa 148 šilingov.

Barbara Gruden

Površine telesa

Vse nepotrebno sem izgubila na poti. Ličila in besede, obrambne in lepotne nasmeha.

Ostalo mi je samo najnujnejše.

Tvoja roka na mojem boku in zob na verižici, mesečna rdeča nit, s katero boš prekrvljen.

Brez oblike bi se še zgubila. S pestjo klešem telo in zadržujem obline. Z nožem obdelujem boke.

Z oprijetim kostimom ustvarjam obrise, da se nepovezane misli in materija ne bi razšle.

Če imam lepe ustnice in pogled, sem dopolnjena.

Saj niti Canetti. Saj ni tolažilne besede. S tremi stranicami sem zarisala svoj življenski prostor.

Štiri so preveč, ker nimam dovolj oces, ušes in so srčni udarci prereditki, da bi slišno udarili ob nove stene.

Dve sta premalo, ker so mi bogovi podarili obilne boke, bujne prsi, berberske ustnice za topel metin čaj.

Kot trikotnik se vrtim v tvoj krog in tvoje so oči, ušesa in boki. Pospravim se v najbolj temne špranje stanovanja, ki jih svetloba cestnih svetilk ne more obzariti.

Tu me bradavice in dlake ne vznemirjajo več.

V mraku si ne ogledujem prstov in nohtov, bokov in stegen.

V čutnem vakuumu samo poslušam. Udarce srca.

lz: mladje 69/90

Med nami povedano

BITI MATI JE TEŽEK POSEL

Kot otrok, se spominjam, sem na radiu nešteto krat slišala idilično pesem, od katere sta mi v spominu ostali prvi dve vrstici: Mamica je kakor zarja, zjutraj se smehlja... Zdaj pa sta me ujela realnost in vsakdanjik in upam si trditi, da je biti mamica najtežji od vseh poslov (včasih tudi najlepši, o tem ni dvoma!), še posebno pa, če hočemo biti kakor zarje in se vedno smehljati...

Ko sem zanosila, sem v nekem časopisu brala prispevek, v katerem je neki moški, ki je nedavno pred tem postal oče, napisal, da je po rojstvu svojega otroka potreboval mesece, da je spoznal, da mu bo odgovornost za otroka postala stalnica: danes, jutri, vsak dan, vsako noč – do konca življenja. Kaj ta stavek pomeni za vsakdanjik tistega, ki se zares počuti odgovornega za otroka, to prav dobro ve vsaka mati (upam, da tudi očetje!). V življenje kar naenkrat vstopi bitje, ki zahteva prvo mesto, kot dojenček bolj, pozneje manj, vendar pa skrb za otroka ostane...

Med delom imamo odmora, imamo prosti čas, soboto in nedeljo, matere pa smo vsako sekundo našega in otrokovega življenja – brez odmora. Enkrat imamo več prostega časa zase, drugič manj, enkrat več skrbi, drugič manj – vendar pa ni mogoče ničesar programirati (npr. otrok lahko zboli prav takrat, ko si – za svojo kariero – najmanj lahko privoščimo, da ostanemo doma...).

Z neko prijateljico sva se domenili za srečanje, ko pa sem prišla pred njeno stanovanje, sem ob vratih našla listek, na katerem je pisalo: „Sin se je v šoli poškodoval, morala sem ponj!“

Večina izmed nas (mater) bo odpovedala vsak sestanek, kadar jo bo potreboval otrok, ker je zbolel ali se ponesrečil.

Na sestanku žensk, ki same vzgajajo otroke (Alleinerzieherinnen), so vse soglašale, da se bojijo, če otrok zboli in so prisiljene ostati doma, ker šef za to ne bi imel razumevanja.

V naši družbi je čutili prizadevanje, da se zviša število rojstev, kljub temu pa so matere „kaznovane“ (npr. zgubijo delo, nimajo možnosti za poklicno napredovanje, odvisne so od moških...), ker so se odločile za materinstvo. To pa je krivično predvsem zato, ker se nekateri moški niti ne zavedajo, da (poklicno) napredujejo le za to, ker imajo doma ženske, ki prevzemajo vzgojo in skrb za otroke, delež torej, ki ga sami zanemarjajo.

TRIBUNA BRALCEV

Na pomoč!

Zavedamo se, da je to šele druga številka časopisa po državnozbornih volitvah in zato ni najbolj ugoden čas za druge težave. A naša finančna situacija nas sili, da javno zaprosimo za podpore.

Zaradi finančne krize v Jugoslaviji in zaradi politične preobrazbe v Sloveniji – tam se vlada trenutno bje s hujšimi problemi – smo dobili letos šele peščico redne podpore. Tudi na obljubljeni denar od narodnostnega sosveta že mesece čakamo zaman. Zato se nahajamo v podobni situaciji kot pred dvema letoma, ko smo imeli občni zbor v svetlobi sveč, ker nismo bili zmožni plačati elektrike.

Iz navedenih razlogov se obračamo na vse bivše člane ter druge prijatelje in znance Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju: pomagajte nam iz trenutne zagate! Z vašim prispevkom omogočite, da bomo tudi v bodoče še lahko aktivno delovali! Če se ne bomo rešili finančnih težav, bomo morali v naslednjem času opustiti vse večje akcije, kot so bile zdaj npr. izdaja brošure ter prireditve za 10. oktober na Dunaju.

Naš naslov in številka konta: Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju, Mondscheingasse 11, 1070 Dunaj/Wien PSK-Kto.Nr.: 1322.505;

KSŠŠ/D

Velikovec:
„Srečanje
v oktobru“

Prvič v zgodovini velikovske občine, so se ob pogovorni mizi o morebitnem skupnem obhajanju „10. oktobra“ zbrali zastopniki koroških mladinskih političnih organizacij (Mlada ljudska stranka, Socialistična mladina, Mlada KEL, Podeželska mladina Važenberk/Landjugend Waisenberg) ter Katoliška mladina. Za mlade Slovence kot za večino nemško govorečih je ta dan zgodovinski faktum, saj se je 10. oktobra leta 1920 za obstoj južne Koroške pri Avstriji odločil tudi znatni del Slovencev.

Srečanje v oktobru/Begegnung im Oktober“ se je pričelo z otvoritvijo likovne razstave podjunskih umetnikov (Benétik, Köck, Lobnig, Motschnig, Schwarz, Sulimma, Vouk) v kapeli sv. Jakoba v Velikovcu.

Srečanje pa bodo zaključili 19. oktobra z diskusijskim večerom na temo „10. oktober – praznik za bodočnost?“

OBZORNİK

DS Alpe-Jadran o skrbi za prizadete

Doslej sta bila v okviru Delovne skupnosti Alpe-Jadran organizirana dva posveta o družbeni skrbi za prizadete in sicer v Vidmu in Celovcu. Slovenija se je odločila, da bo nadaljevala začeto pot, ter si pri tem izbrala temo, ki je že nekaj desetletij aktualna tako v Evropi kot v svetu: „Integracija, alternativa in inovacije“. Posvet bo od 18. do 20. oktobra v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Za integracijo so doslej največ storile skandinavske države, ki imajo v delu s prizadetimi najdaljšo tradicijo.

V okviru Delovne skupnosti Alpe-Jadran lahko zasledimo celo vrsto različnih pristopov pri skrbi za prizadete in to tako po vsebini kot tudi po organizaciji. Slovenija se poskuša tega vprašanja lotevati postopoma.

Cilj vsakega usposabljanja je vključevanje prizadetega v normalno okolje, vendar je tako delo dolgotrajno in večsint muke polno. Do nedavnega smo imeli zavode, v katerih smo usposabljali prizadete, običajno na bolj skritih obrobjih mest, neopazno in tiho. Zdaj jih poskušajo postavljati bližje mestnim središčem, približati vsakdanjemu življenjskemu utripu. O fizični integraciji prizadetih z moralno populacijo so vendarle že začeli razpravljati in iskati različne modele.

Prvi koraki so bili storjeni v družinskem okolju, čeprav žal še ne povsod. V številnih družinah navzlic čustveni obremenjenosti uspevajo organizirati normalno aktivno življenje.

Družbeno okolje sicer formalno sprejema prizadetega, vendar so pri tem še številne ovire, ki jih bo treba s številnimi napori preseči in ustvarjati take materialne razmere, ki bodo omogočile razvijanje boljših medčloveških odnosov. Potrebno je ustvariti bolj normalne odnose med prizade-

detimi in normalnimi otroki, starši ter strokovnimi službami ter ob tem nenehno graditi boljšo materialno osnovo. Vse to pa predstavlja dolgotrajen proces, ki mora potekati postopoma in usklajeno tako v družinskem kot v družbenem okolju, ter ob tem uspešno razvijati različne oblike in vsebine sodobnega dela s prizadetimi.

Organizatorji posveta pričakujejo, da bo v številnih referatih mogoče predstaviti probleme in izkušnje, jih med seboj izmenjati ter tako poskušati poiskati in vsaj delno nakazati smeri razvoja tistih področij, ki bodo predmet posveta.

Osijek: Skupna Evropa
glavna tema srečanja
narodnostnih manjšin

Sodelovanje narodnostnih skupnosti v procesu demokratizacije in evropskega združevanja je glavna tema letošnjega XV. srečanja narodnostnih skupnosti sosednjih dežel od 19. do 21. oktobra v Osijeku. Srečanja, na katerem bodo sodelovali zastopniki nad 30 narodnostnih skupnosti iz srednje in jugovzhodne Evrope, se bodo udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev, med njimi za Zvezo slovenskih

KOMENTAR
GOSTAMORALNOPOLITIČNA NEOPOREČNOST
ALI LOJALNOST DO VLADE

Socializem je v svoji 45 let dolgi vladavni postregel z marsikaterimi novimi izumi. Med te bi lahko prišteli pojem „moralnopolitično neoporečen“, ki se je tja do šestdesetih oz. sredine sedemdesetih let razlagal zelo striktno v smislu članstva in pripadnosti vladajoči partiji, čeprav so to uradno vedno zanikali. Moralnopolitična neoporečnost je bila idealna zaščita za privilegirano zaposlovanje, za nameščanje na vodilne položaje. Strokovnost je bila postranskega pomena, glavna je bila „moralnopolitična neporečnost“, ki jo je morala imeti po potrebi tudi snažilka v javnem stranskiču ali delavka za tekočim trakom. To je bil hudo raztegljiv pojem, napisan na kožo partijskim veljakom, ki jim je včasih napoto tudi samo kulturni obisk cerkve.

Po sedemdesetih letih so postajale debate okrog tega imaginarnega pojma vedno

pogostejše, v osemdesetih letih pa je marsikateri statut že izgubil to socialistično cvetko... Vodilna mesta niso bila več, vsaj ne v toliki meri, pogojena s članstvom v ZK, če izvzamemo družbene dejavnosti s posebnim pomenom (RTV...)

In potem je prišlo toliko pričakovano leto 1990, ko smo (v Sloveniji) dobili prvo demokratično izvoljeno vlado, ki je obljubljala, da pripadnost stranki ne bo več pogoj za strokovno delo, ko bo vse potekalo po načelih demokracije. Trenutni štrajk ljubljanskih smetarjev zaradi nerazumljive zamenjave direktorja pa kaže, da starih časov le še ni konec. Predsednik mestne vlade gospod Vidmar, ki ima sicer pravico postavljati in odstavljati direktorje komunalnih podjetij, je med redkimi izjavami rekel, da stari direktor, izkušeni sindikalist, ni bil lojalen novi vladi.

Smo mar v Sloveniji dobili nov pojem za isto stvar!?

KULTURNE
NOVICE

LJUBLJANA.– Pred 400 leti je umrl znan glasbeni ustvarjalec Jakob Petelin Gallus. Ob tej obletnici bodo prihodnje leto v oktobru v Ljubljani izvedli celo vrsto prireditve. Ena izmed največjih bo brez dvoma simpozij „Gallus in evropska glasbena renesansa“, ki ga bo priredila Slovenska akademija znanosti in umetnosti med 21. in 26. oktobrom 1991 v Cankarjevem domu, kulturnem in kongresnem centru v Ljubljani. Na njem bo sodelovalo okrog 35 pomembnih znanstvenikov iz Evrope in Združenih držav Amerike.

Start razgovorov s strankami v Sloveniji

Po sklepu nadzornega in upravnega odbora ZSO, po katerem naj bi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v prihodnjem obdobju navezala stike z vsemi strankami v Sloveniji, v kolikor to še ni bilo storjeno, so se pred nekaj dnevi na sedežu ZSO v Celovcu sestali predstavniki ZSO in ZKS-Stranke demokratične prenove.

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser je delegacijo ZKS-SDP pod vodstvom Francija Pivca (sodelovala sta še Vojko Venišnik in Bojan Požar) seznanil z najbolj perečimi vprašanji znotraj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem ter o političnem

položaju na Koroškem. Pri tem je poudaril, da ZSO od nove slovenske vlade zahteva, da ji bodo koroški Slovenci „subjekt in ne drobiž“ ter da bodo v prihodnje sestavni del v bilateralnih odnosih med Slovenijo in Koroško oz. Jugoslavijo in Avstrijo. Wieser se je tudi izrekel za bolj pregledno politiko Slovenije nasproti Slovincem v zamejstvu in pri tem tudi konkretno omenil materialno podporo matične Slovenije koroškim Slovincem.

V zvezi s priznavanjem Koordinacijskega odbora Narodnega sveta kot reprezentativnega telesa koroških

organizacij njen podpredsednik Franc Kukovica.

Glavni koordinator srečanja pod pokroviteljstvom Republike Hrvaške je koroški Slovenec dr. Franci Zwitter st., ki že več let vzorno organizira ta mednarodna srečanja manjšin.

XV. srečanje narodnostnih skupnosti sosednjih dežel se bo končalo s sprejemom zaključnega dokumenta o vlogi narodnostnih skupnosti v bodoči Evropi.

Slovencev s strani nove slovenske vlade je Wieser ponovno opozoril, da gre tu za očiten poskus izrivanja pomembnih narodnopolitičnih in kulturnih struktur koroških Slovencev ter za zavestno negiranje pluralizma znotraj slovenske narodnostne skupnosti, ki ni sprejemljivo. Zato ZSO zahteva čimprejšnji razgovor s predsednikom slovenske vlade Lojzeta Peterletom, o tej zadevi pa bo podrobneje seznanila tudi vse parlamentarne stranke v Sloveniji ter pristojne skupščinske odbore.

Franci Pivec je delegacijo

ZSO, v kateri so poleg predsednika Wieserja sodelovali še tajnik dr. Marjan Sturm, predsednik ZKP Janez Wutte-Luc ter tajnik SPZ dr. Janko Malle, seznanil s pripravami na kongres stranke, ki bo konec tega meseca in na katerem bodo delegati sprejeli nov program (evropeizacija politike) in tudi predlog za preimenovanje stranke s poudarkom na socialdemokratsko usmerjenost. S takim ideološkim konceptom naj bi ji tudi uspelo poglobiti oz. navezati stike z ideološko in programsko bližnjimi strankami v Avstriji in na zahodu.

Veseli, da imajo sodobno opremljeno šolo: otroci, bodočnost selske občine.

Otvoritev šole velik praznik

SELE. – Nedelja je bila v Selah prazničen dan, saj so prav na mestu, kjer je stala stara šola, ki so jo pred dvema letoma porušili, odprli novo, sodobno poslopje. Zadovoljstvo je bilo kajpada veliko, saj so selski otroci ob tem prvič dobili tudi lastno telovadnico, še večje pa je bilo veselje, da je končno konec utesjenosti v kamricah farnega doma.

Župan Engelbert Wassner je v imenu občinskega odbora dejal, da je bil boj za novo šolsko poslopje sicer dolgotrajen, da pa je potem vse potekalo zelo hitro, saj je sama gradnja trajala le eno leto. Da jim je to uspelo v tako kratkem roku, je predvsem zasluga posebnega gradbenega odbora, v katerem sta bila gonilni sili župan Wassner in podžupan Nantej Olip. Wassner pa je na otvoritvi tudi dodal, da je bilo mogoče pridobiti od dežele finančna sredstva za gradnjo

že zdaj tudi zato, ker se je za uresničitev tega načrta prizadeval že njegov predhodnik Tonej Hribernik.

Gradnja je stala skupno 16 milijonov šilingov, in nova ljudska šola je že kar na otvoritveni dan postala kraj srečanja. Skoraj vsi Selani so prišli v telovadnico, da bi prisluhnili govornikom, seveda pa šolarjem, ki so prav za to priložnost naštudirali nekaj pesmi in pesmico o nastajanju njihove nove šole.

Veseli otrok je bilo iskreno, čeprav njihovim obljubam, da se bodo odslej kar dan in noč učili v novi šoli, nihče ni verjel. Toda tega jim tudi nihče ni zameril. Tako so domačini naposled zaploskali tudi ravnatelj selske šole Fridiju Maku, županu pobratene občine Škofja Loka Petru Havletu, ki je šoli podaril sliko svoje občine, bivšemu državnemu poslancu Karlu Smolleju, ki je dejal, da je „on rešil selsko šolo pred

razpustom“, deželnemu šolskemu referentu Herbertu Schillerju, ki je dejal, da je nikoli niso nameravali razpustiti, ter da bo nova „skrbela za to, da bodo otroci tudi v bodoče stopali v svet dvojezični“, ob koncu pa še deželnemu glavarju Haiderju, ki je izročil ključke nove šole.

Ponosni: Wassner, Mak in Olip.

Sliki: Mohar

Gospodarsko okno v Slovenijo

CELOVEC. – „Slovenija se giblje. Nova področja in trgi za koroške podjetnike“ je bil naslov diskusijske prireditve, ki jo je izvedla Gospodarska zbornica v Celovcu. Predstavniki avstrijske gospodarske zbornice in gostje iz Slovenije so spregovorili o novih možnostih poslovanja v Jugoslaviji in predvsem v Sloveniji. Razmere v Jugoslaviji je opisal trgovski predstavnik v Zagrebu dr. Gerhard Supančič ter dejal, da je na področju trgovske izmenjave obbeh držav prvič več iztržila Avstrija.

O možnostih financiranja tujih firm je spregovoril predstavnik Ljubljanske banke dipl. oec. Edo Rasberger. Poudaril je, da je v zadnjem obdobju v Sloveniji nastalo 4000 novih podjetij, da ustanovitveni kapital za družbo z omejenim jamstvom znaša še vedno 2000 šilingov ter da je tudi septembrska 7,5-odstotna inflacija v primer-

javi z lanskoletno (288 %) še vedno nizka. Za podjetnike so bili manj ugodni podatki o pogojih kreditiranja: Ljubljanska banka kreditira bodoče investicije v višini od 30 do 50 odstotkov celotne vrednosti za dobo petih let, obrestna mera znaša 34 % in je v stalni soodvisnosti od inflacije.

Pravne aspekte je nakazal mag. Janko Arah, ki je tudi menil, da se je „z novo novelo zakona o podjetjih v Sloveniji in Jugoslaviji uradno začel kapitalizem“. To usmeritev pa da naj bi potrdilo tudi 1700 tujih vlaganj. Mag. Arah pa je opozoril tudi na to, da je v pripravi zakon o dvojnem obdavčenju med Avstrijo in Jugoslavijo, se pravi, da se hočejo lotiti tudi vprašanja transferiranja tujega kapitala – končno vprašanja, ki tudi v Avstriji ob stalno večjem deležu inozemskega kapitala ni zadovoljivo rešeno.

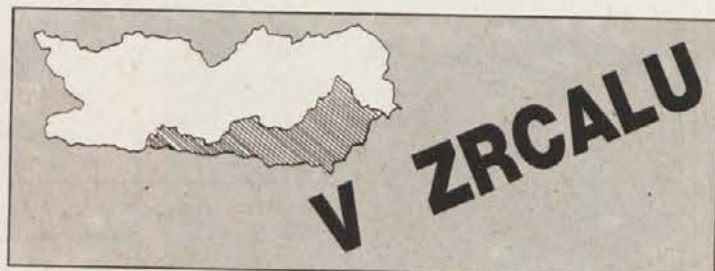
Zdenka

Podpore za vire alternativne energije

CELOVEC. – Koroški finančni referent Max Rauscher je napovedal, da bo dežela v bodoče podpirala naknadno vgraditev alterna-

Letos ni šolnine

CELOVEC. – „Mohorjeva se v šolskem letu 1990/91 odpoveduje šolnini“, je na tiskovni konferenci v torek preteklega tedna izjavil direktor Mohorjeve dr. Anton Koren. Ta ukrep naj bi pomagal staršem, ki jim doslej ni uspelo, da bi v Celovcu dosegli javno dvojezično šolo. Ljudska šola v Mohorjevi deluje zdaj že 2. leto, v petih razredih je prijavljenih 71 otrok – visoko število otrok pa dokazuje, da v Celovcu obstaja tudi potreba po javni dvojezični šoli. V tej zvezi Mohorjeva podpira starše, ki se borijo zanjo, sama pa namerava tudi v bodoče zadržati privaten status.

Prizadevajo si za zaščito okolja

ZITARA VAS. – Šolarji lanskoletnega tretjega razreda žitarske ljudske šole (razredni učitelj Franc Kukovica, dodatna učiteljica Erika Offner) so postali okrajni prvaki pri natečaju dežele na temo „zbiranje in odstranjevanje starih snovi“. Najprej so zbirali aluminijaste pločevinke, plastične kozarce in izrabljene baterije, nato pa so še izdelali lep plakat na temo natečaja. Prejšnji teden so jim bile podeljene nagrade, v nedeljo pa so bili na izletu: ogledali so si deponijo pri Tinjah ter muzej v Hüttenbergu.

Mladi glasbeniki so navdušili

CELOVEC/GORICA. – O kakovosti pouka v slovenski glasbeni šoli na Koroškem smo se lahko že večkrat pričeli na raznih koncertih po južni Koroški. Tokrat so se učenci te naše glasbene ustanove napatili v Gorico, kjer so sodelovali v samem otvoritvenem delu 4. primorskih kulturnih dni.

Otvoritveni koncert so naši glasbeniki oblikovali skupno z učeni Centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, še posebej pa so seveda izstopali tisti naši mojstri, ki so bili že tudi nagrajeni na deželnem

tekmovanju v Celovcu. Med Goričani pa so se še posebno odlikovali pianisti ter ansambel violin, flaut in kitar, ki je zaigral tri renesančne skladbe in spremljal tri solospve.

Nastopajočim, predvsem pa mladim umetnikom iz Koroške, se je v pozdravnem nagovoru še posebej zahvalil Damijan Pavlin v imenu Katoliške prosvete v Gorici.

Čestitamo...

Preteklo nedeljo sta se na Brdu v Ziljski dolini poročila Vincenc Gotthardt in Martina Rogi. Vestnikovci želimo svojemu novinarskemu kolegu mnogo sreče in vse najboljše. To velja seveda tudi ženi, kateri še posebej želimo, da bi imel „Cencej“ vsaj ob večerih več prostega časa...

Iščejo prijatelje

BELJAK. – Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija v beljaški Šentmartinski cesti si je ob letošnji obletnici plebiscita zastavila cilj, da poglobi stike v smislu utiranja poti v skupno Evropo. Zato so na posebni prireditvi izrazili željo, da bi se pobratili tudi s kako šolo v Sloveniji.

Pomoč kmetom?

CELOVEC. – Avstrijska zvezna vlada je letos prihranila kar tri milijarde šilingov, ki jih je predvidela za pospeševanje izvoza domačih kmečkih proizvodov. Kaj bo zdaj s tem denarjem? Vsekakor bi bila možnost, da bi ga porabili za pomoč tistim kmetom, ki se ukvarjajo z alternativnim ali biološkim pridelovanjem.

Iščemo

sodelavca/ko za knjigovodstvo

z znanjem slovenskega jezika.

Potrebna izobrazba: trgovska akademija ali abiturientski tečaj

Iskra Handelsges.m.b.H.
Viktringer Ring 13
9020 Celovec
tel.: 0463/37450

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Sreda, 17. 10. 19.30	v domu v Tinjah	OSNOVE NARAVNE PREHRANE – naj-pogostejše napake, predava: dipl. biol. Tatjana Angerer.	KIS, Sodalitas
Četrtek, 18. 10. 8.00-19.00	v domu v Tinjah	SLIKANJE NA STEKLO , tečaj za spretno roke, vodi: Erika Malle	Sodalitas
Petek, 19. 10. do 21. 10.	v kulturnem domu na Brnci	GLEDALIŠKO SREČANJE nastopajo: SPD Radiše z igro „Domov“ F. Mittererja, SLG iz Celja z Ortonovim „Plenom“ i. dr.	SPZ in SPD „Dobrač“
Nedelja, 21. 10. 16.00	Pri Joklnu v Celovcu	RADOVEDNI SLONČEK , otroška prireditel, igra: Lutkovno gledališče Ljubljana	Kulturno društvo Pri Joklnu
Ponedeljek, 22. 10. 19.30	v domu v Tinjah	DIAPREDAVANJE Raffaello , predava: p. Cornelius Dings	Sodalitas
Sreda, 24. 10. 19.30	v domu v Tinjah	BIOLOŠKO KMETOVANJE , predavajo: Rudi Löschenkohl, Marianus Rath, mag. Urban Popotnik, Erich Hainzl	KIS in kat. dom prosvete
Petek, 26. 10. 27. 10.	v župnišču v Šentjakobu	ŠOLANJE ZA VODITELJE OTROŠKIH SKUPIN plesi, pesmi igre, priprava skupinskih ur ipd.	Katoliška otroška mladina
Torek, 30. 10. 19.30	v domu v Tinjah	VSAK GOVORI SVOJ JEZIK – ALI SE SPORAZUMEMO? v pogovoru: prof. Lojze Peterle in dr. Jörg Haider, vodja diskusije: dr. R. Vospernik, prevajata: dr. E. Prunč in mag. F. Mandelc	Sodalitas in Zelena izobraževalna delavnica narodnih skupin
Torek, 30. 10. 20.00	Pri Joklnu v Celovcu	ODPRTJE RAZSTAVE Christofa Šubika	Kulturno društvo Pri Joklnu

RAZSTAVE

BELJAK

Galerija ob mestnem zidu – Dora Plestenjak, Domen Slana (do 17. nov.)

CELOVEC

– Pri Joklnu – Andrea Konrad – barvne plasti – tehnika z lopatico/mešana tehnika
 – Koroška deželna galerija – Hans Florey, Jorrit Tornquist – dela (od 4. 10. do 28. 10.)
 – Hiša umetnikov – Grenzraum – Raum ohne Grenzen – sodobna umetnost iz Slovenije, Furlanije, Venecije in Koroške, odprta do 31. 10. – Kleine Galerie – Michael Szyszkowitz – Karla Kowalski, – odprta od 17. 10. do 3. 11.
 – Galerija Carinthia – Pino Pinelli – Milan

DUNAJ

– Galerija Carinthia – Cornelius Kolig, dela.

TINJE

– Galerija Tinje – razstava del Bernharda Halmerja (nova dela) – razstavo si lahko ogledate do 16. oktobra. Od 16. 10. dalje razstava del Uroša Žitnika – olje, gvaš in akvareli.

IZLETI

POTOVANJE V RAVENO od petka, 26. 10., do sobote, 27. 10., spremlja: P. Cornelius Dings, prireja dom v Tinjah

Rešitev prejšnje križanke

1	V	Z	M	E	T
6	S	L	I	K	A
7	K	A	N	I	N
8	O	T	E	P	I
9	K	O	R	A	N

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 12. 10. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 10,63	10,73
za 1 angleški funt	£ 21,01	21,19
za 100 franc. frankov	f 208,95	210,79
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,94
za 100 dinarjev	DIN 78,00	94,00
za 100 švic. frankov	sfr 832,60	837,10
za 100 holand. guldnov	Hfl 622,60	626,20
za 100 nemških mark	DM 701,55	705,55

Posredujeta: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seÙtevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitiÙnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naroçnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za pensioniste 310 din.).

Pädak za interkulturalno učenje jezikov

V okviru interkulturalnega srečanja v začetku preteklega tedna na pedagoški akademiji v Celovcu je bila na sporedu tudi diskusija na temo „Nastajanje in realizacija zamisli Alpe-Jadran“. Diskutirali so bivši deželni glavar Leopold Wagner, ki je zastopal Koroško, prof. dr. Fabio Illusi, predsednik evropske akademije v Gorici, in predsednik evropskega gibanja republike Slovenije Miloš Kuret. Podjisko diskusijo je vodil dr. Bernd Sandrieser, ki je v uvodu dejal, da bi bilo v Evropi regij pač idealno, če bi vsakdo govoril jezik sosedu.

Wagner je govoril o tem, kako je prišlo do zamisli in do realizacije Delovne skupnosti Alpe-Jadran, ki je nastala pred nekako 12 leti, vodilna pri ustanovitvi pa sta takrat bila Carlo Bernini in Josef Krainer. Posebej je poudaril,

da je že takrat prevladala zamisel Evrope regij, ki naj ne bi končala nekje ob „železni zavesi“. Dr. Fabio Illusi je govoril o posebnostih regije Furlanije in dejal, da politični razvoj v zadnjem času nakazuje nove perspektive za sodelovanje držav, učitelji pa da imajo še posebno nalogo zbuhati evropsko zavest pri učencih.

Miloš Kuret je poudaril, da prostor Alpe-Jadran obsega območje, v katerem živi 40 milijonov ljudi, v petih državah, in da je potrebno, da so te države solidarne, da skupno načrtujejo ukrepe, zlasti še v zvezi z onesnaževanjem okolja.

V živahni diskusiji, katere pa so se v glavnem udeležili zastopniki uradnih inštitucij, ki imajo na katerikoli način opravka z regijo Alpe-Jadran se je v prvi vrsti govorilo o

praktičnih primerih interkulturalnega učenja. Dr. Feinig je v tej zvezi opozoril na pomen novoustanovljene dvojezične trgovske akademije v Celov-

Sejem v Kranju od 12. do 18.10.

V petek preteklega tedna se je v Kranju pričel 23. mednarodni oktobrski sejem. Ob tej priložnosti si boste danes in jutri lahko še ogledali med drugim dosežke na področju stanovanjske opreme. Privlačna pa je tudi razstava slik.

Naročite in širite „Slovenski vestnik“

cu, kjer poučujejo poleg nemščine in slovenščine tudi italijanščino. V glavnem je debata tekla o možnostih sodelovanja preko meja – v zvezi z učenjem jezikov, npr. Korošci in Italijani bi se lahko učili slovenščine nekje ob Jadranu, o izmenjavanju učencev preko meja, o pomembnosti medkulturalnega učenja...Kot opazovalka/poslušalka pa sem v diskusiji pogrešala možnosti, ki jih imamo za učenje slovenščine na dvojezičnem ozemlju. Medtem ko se je v pogovorih propagiralo interkulturalno učenje preko meja, pa na južnem Koroškem postavljamo v učilnicah pregrade, da nemško govoreči ne bi slišali jezika slovensko govorečega sosedu. Tega protislovja pa v diskusiji ni opazil prav nihče!

Štefka Vavti

1 3 4 13 15 39 (41)
Joker: 098030 b.j.

XX2 211 11X XIX
Stava: 1:1, 1:2, 0:1, 0:4 b.j.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4, 9020 Celovec, telefon: (0 463) 32 385

Brezplačno izposoja knjige, revije, mladinske zvočne kasete in VIDEO-kasete (kavcija 50, izposojnina 10 šil. na dan). Študijska knjižnica je odprta: ob ponedeljkih, torkih od 10. do 18. ure, ob sredah, četrtnih in petkih od 8. do 16. ure.

Zbirka „Utrip“

1) **BLUNDELL Nigel** Najbolj prebrisani goljufi tega sveta. Če nam je to všeč ali ne, so lopovi, podleži in malopridneži precej zanimivejši od poštenjakov. Njihova imena in dejanja nam tako v zgodbah kot v resničnem življenju obstajajo v spominu še dolgo potem, ko nihče več ne pomni junaških dejanj njihovih poštenih sodobnikov. – [1.natis]. – Lj.: Delavska enotnost: dokumentarna. – (Naj;8) (Zbirka Utrip)

2) **BOAR Roger&Nigel BLUNDELL** Najokrutnejši morilci našega časa. Umor je nagnusen zločin. In vendar buri človeško domišljijo. Kaj se skriva za grozljivim počtetjem Charlesa Mansona in njegovih pajdašev? Kdo je bil Bostonski davitelj? Vse o nekaterih najbolj razvitih zločinih našega časa preberite na naslednjih straneh. – [1. izid.]. – Lj.: Delavska enotnost: Dokumentarna. – 199 str.: ilustr. – (Naj; 1) (Zbirka Utrip)

3) **BOAR Roger&Nigel BLUNDELL** Najuspešnejši vohuni vseh časov. Vohuni so od nekdaj igrali odločilno vlogo v boju za oblast. Ali je svetovna javnost vedno zvedela za resnično ozadje njihovih dejanj? [1.izid.]. – Lj.: Delavska enotnost: Dokumentarna. – 199 str.: ilustr. – (Naj; 3) (Zbirka Utrip)

4) **NAJHUIŠE SVETOVNE KATASTROFE!** Katere so največje naravne nesreče dvajsetega stoletja? Koliko je nesreč, ki jih je s svojimi nepremišljenimi in drznimi posegi v naravo povzročil človek? – [1. izid.]. – Lj.: Delavska enotnost: Dokumentarna. – 198 str.: ilustr. (Naj; 2) (Zbirka Utrip)

5) **RADIOJEVIĆ Gradi-mir** Največje skrivnosti na morskem dnu. Na svetu so še zakladi. V morjih in oceanih.

17.-23. 10.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR 17. 10.	10.30 Srečnež; 12.30 Zunanje-politični report; 14.00 Hladni predeli; 15.30 Otroški spored; 18.00 Me, ženske; 18.30 Gozdarska inšpekcija Buchholz; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Ugrabitel Achille Lauro; 21.55 Misfits - ni za družbo; 23.55 Aktualno; 0.00 Bellamy; 0.45 Poročila.	16.00 Šport; 17.00 Komunikacijsko omrežje; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport z 1-2-X; 0.00 Aktualno.	9.00 Mozaik; 15.05 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 17.05 Potovanja ob reki Zali; 18.30 Spored za otroke: Pesterna; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Navidezni zakon; 21.40 Dnevnik; 22.00 Arena - zvezde leta; 22.35 Sova: Alf, Studio 5 B, Zgodba o Hollywoodu.	 <p>V katedralah potrošnje</p> <p>Četrtek, 18. 10. 1990, TV A 2, 21.05 -V oddaji „Spekter“ danes posvečajo pozornost spremembam v zadržanju potrošnikov, predvsem pa opisujejo, kako se spreminja tudi infrastruktura mest in celo podeželja. Male prodajalne danes vedno bolj izginjajo, zato pa v nebo in osrčje mest rastejo veleblagovnice. Med najnovejšimi primeri je tudi Haasova hiša (na sliki), v kateri je danes luksuzna veleblagovnica v neposredni bližini Štefanove cerkve v prvem dunajskem okraju.</p> <p>Goreče ceste, dober konec</p> <p>Petek, 19. 10. 1990, TV A1, 22.25 - Današnji film nudi nekoliko vpogleda v nasilje rockerskih tolpmenda svobodnega zapada Združenih držav Amerike. Zgodba je sicer položena na ljubezenske zapletljive med mlado pevko Diane Lane in upornim Tomom Cudjym, toda kljub temu ponuja tudi pogled za kulise izsiljevanja, pobijanja in popivanja. Kaj bi bilo v takem trenutku želeli še več, kot vsaj dober konec?</p> <p>Tradicija in objestnost</p> <p>Petek, 19. 10. 1990, TV S1, 22.35 - Ko se je po evropski „izkušnji“ John Frankenheimer vrnil v ZDA in se posvetil predvsem akcijskim filmom, je začel posegati po najrazličnejših temah. Akcijo je v filmu Izziv postavil na Japonsko. Poleg nenehnih privlačno posnetih spopadov je posebna zanimivost filma v tem, da sooča tradicionalno japonsko miselnost s prodirajočo zapadno, tradicionalno zagrizenost pa s podivjano civilizacijsko objestnostjo.</p> <p>Science fiction - za smeh</p> <p>Nedelja, 21. 10. 1990, TV A2, 22.00 - Kaj bi si ljubitelji utopičnih filmov, skritih in neodkritih planetov lahko želeli več, kot film, ki se ukvarja prav s to temo. V današnjem pač na vsak način grozi prebivalcem planeta Druidia veliko gorje. Zahrbtne agresorji jim hočejo namreč ukrasti zrak za dihanje. Nemogoče, boste vzkliknili, toda tudi za smeh je poskrbljeno: najprej so agresorji neuspešni, ker Druidijce varuje herojski Leon Starr, sicer pa tudi smešnih vložkov v parodiji na poplavo science-fiction-filmov ne manjka...</p>
ČE 18. 10.	10.15 Manjšine v Avstriji; Hrva-ti; 10.30 Argumenti; 12.15 Klub seniorjev; 13.40 Od inflacije do stabilizacije; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.30 Gozdarska inšpekcija Buchholz; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Show-mix; 22.00 Vse vprek; 0.25 Bellamy.	15.55 Leksikon umetnikov; 16.00 Šport; 17.15 Segajo po nebu; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 18.55 Lotto - studio; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Katedrale potrošnje; 22.00 Čas v sliki 2; 22.45 Klub 2.	9.00 Grizli Adams; 10.50 Zakon v Los Angelesu; 14.45 Mozaik; 15.30 Žarišče; 16.00 Sova pon.; 17.00 Dnevnik; 17.55 Spored za otroke; 18.55 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Podmornica; 21.05 Tednik; 22.30 Sova: Vse razen ljubezni, Studio 5 B.	
PE 19. 10.	10.30 Misfits; 12.30 Notranjepolitični report; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 17.05 Otroci iz doline mlinov; 18.30 Gozdarska inšpekcija Buchholz; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Stari; 21.20 SOS - pogrešan; 22.55 Goreče ceste; 0.30 Kobra, prevzemite.	14.00 Šport; 16.25 Report z borze; 16.40 Moselbrück; 17.30 Živali Sredozemlja; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Dežela dolin; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport; 23.00 Monty Pythonov leteči cirkus; 23.35 Diham s srcem.	9.00 Delfin Flipper; 14.40 Žarišče; 15.10 Mozaik; 17.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke: Gradovi, Hovi; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Nebu naproti; 21.25 Zakon v Los Angelesu; 22.35 Sova: Družinske vezi, Izziv.	
SO 20. 10.	11.00 Življenjska kronika pisatelja Romaina Garyja; 12.35 Koroška: plebiscit; 14.20 Šolnik Uwe Karsten; 15.55 Hiša v Jeruzalemu; 17.35 Muppet-show; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Kdor reče A; 22.15 Marginalec; 23.50 Aktualno; 23.55 Prisila k slabemu; 1.35 Poročila.	14.00 Šport; 16.15 Matere; 17.00 Ljuba družina; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Alpejadranski magazin; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Črne oči; 22.10 Aktualno; 22.15 Športna reportaža; 22.45 Srčni list; 23.10 X-Large; 0.10 Check point live.	9.15 Spored za otroke: Radovedni Taček; 15.10 Karavana zapravljivčkov; 16.25 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Veliki rdeči; 18.40 Zdravila; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.35 Titanic; 22.30 Sova: Zlata dekleta, Studio 5 B, Ko se veja zlomi;	
NE 21. 10.	11.00 Tiskovna ura; 12.00 Zdravo Dunaj, zdravo Avstrija; 12.30 Orientacija; 13.00 Začimba življenja; 13.50 Veliki Edison; 17.00 X-Large; 18.30 Gozdarska inšpekcija Buchholz; 19.15 Lotto - žreb; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Sam o sebi; 21.20 Oberon; 23.40 Publicistična nagrada Celovec 1990.	9.05 Kulturni tednik; 11.00 Sled tujca; 13.00 Dober dan, Koroška; 13.30 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Cesaričin kurir; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 20.15 Šakalovo poletje; 22.00 Spaceballs - Nora vožnja Mela Brooka v vesolje; 23.30 Kobra, prevzemite.	8.20 Oroška matineja: Živ žav; 9.40 Gradovi; 10.10 Zgodba o Hollywoodu; 13.10 Show Rudija Carella; 15.35 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Jetniški Rock; 18.50 Risanka; 19.30 Dnevnik; 21.10 Zdravo; 22.50 Sova: Dr. Doogie Howser, Studio 5 B.	
PO 22. 10.	10.30 Črne oči; 12.25 Dežela dolin; 13.45 Tednik; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Mike Hammer; 22.00 Pogledi s strani; 22.40 Julija in Julija; 0.20 Kobra, prevzemite.	16.45 Ukradena mladost; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Dobro, da imamo Marijo; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Čas teme; 23.10 Štajerska jesen 1990.	9.00 Miti in legende; 10.10 Mozaik; 10.55 Boršnikovo srečanje; 17.00 Dnevnik; 17.05 Mozaik; 18.30 Spored za otroke: Radovedni Taček, Čebelica Maja; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 22.05 Alvin Ailey; 23.05 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja, Studio 5 B.	
TO 23. 10.	10.30 Šolnik Uwe Karsten; 15.30 Otroški spored; 16.00 Oddaja za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Gozdarska inšpekcija Buchholz; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Avstralska divjina; 21.07 Dallas; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Polet Sfingisa; 23.40 Kobra, prevzemite; 0.25 Poročila.	17.00 Manjšine v Avstriji; Madžari; 17.15 Nevsakdanji dan; 17.30 Orientacija; 18.00 Cesaričin kurir; 18.30 Wurlitzer; 18.55 Lotto - studio; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Da ali ne; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Klub 2.	9.00 Zgodba iz školjke; 11.25 Osmi dan; 15.05 Žarišče; 17.00 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke: Lonček kuhaj; 19.00 Risanka; 20.05 Nespodobno vedenje; 21.00 Mestne zgodbe: Karlovac; 22.05 Dnevnik; 22.25 Sova: Dekameron, Studio 5 B, amer. nadalj.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10-19.00

Sreda, 17. 10. Glasbena sreda

Večerna 21.00 - 22.00: Zvočno pismo iz Slovenije Utrinki iz literarnih prireditev Vilenica '90

Četrtek, 18. 10. Rož-Podjuna-Zilja

Petek, 19. 10. Narodopisna - dr. Feinig: Naš mesec

Sobota, 13. 10. Od pesmi do pesmi - od srca do srca

Nedelja, 14. 10.

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem
Duhovna misel (p. Tone Ogrinc)
18.10-18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 22. 10. 40 let Mladega roda

Torek, 23. 10. Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 21. 10. 1990, ob 13.00 uri

predvidoma z naslednjimi prispevki:

- Zadržna zveza v novo desetletje
- Nova ljudska šola - zagotovilo za obisk pouka v Selah
- S strastjo v literarni svet - založnik Lojz Wieser
- Tekmovanje podjunskih ribičev
- Mihec Mahec in drugi del pravljice o Rdeči kapici
- Nogometni derbi Sele - Šmarjeta

V večernem slovenskem radijskem sporedu koroškega radia, v sredo, 17. oktobra od 21.05 do 22.00 bo naprej na vrsti zvočno pismo iz Slovenije. Po poletnem odmoru bodo uredniki ljubljanskega radia ponovno pripravili panoramo aktualnih dogodkov, od politike, preko gospodarstva do kulture. Z zvočnim pismom iz Slovenije se nadaljuje sodelovanje obeh radijskih postaj. Uredniki slovenskega oddelka koroškega radia bodo za ljubljanski radio hkrati pripravili zvočno pismo iz Koroške.

Trikrat Ewald!

Na začetku je kazalo slabo: Globašani so tekmo proti Šentpavlu začeli nezbrano, igralci in trener so se med seboj zmerjali, nato pa še nesreča pred golom: vratar Kaiser in Hubert Micheu sta žogo brez potrebe prepustila nasprotnikovemu napadalcu - 0 : 1.

Nato pa so se Globašani očitno spomnili namena in smisla nogometne igre: s hitrimi in dolgimi podajami so nekako od 20. minute dalje vedno znova nevarno prodirali pred vrata gostov, ki so bili ta dan predvsem v sredini in obrambi precej negotovi. Prav s temi potezami pa so bili Globašani

naposled tudi uspešni: začelo se je že v 35. minuti, ko je po lepem kotu Ewald Pajantschitsch v tretjem poskusu dosegel tako pomembni prvi zadetek. Potem pa je nasploh igrala samo še Globasnica, Ewald Pajantschitsch pa je postal „heroj“ dneva, saj je skupno kar trikrat premagal vratarja gostov. Thonhoferjev zadetek pa je še dodatno zvišal rezultat.

Torej lep dan za Globašane, ki zdaj z 10 točkami zasedajo deveto mesto. Važno točko pa so tokrat dosegli tudi Šmihelčani, ki so se iz Galicije - pravzaprav nepričakovano - vrnili z remijem 1 : 1.

Duller (drugi z desne) je zamenjal Micheua in pripomogel k zmagi. Sliki: Mohar

ŠPORT

Ani Müller-Klemenjak, slovenska športnica leta 1989, je ta vikend kar dvakrat slavila. Najprej je zmagala na domači progi v Podgorju in tako vnesla poseben ton ob praznovanju njenega kluba (za 6 km dolgo progo je potrebovala 23:38,10 minut). Müller-Klemenjakova pa je zmagala tudi na preizkušnji v Krivi vrbi pred Celovčanko Ulriko Striednig.

Ko so se pomirili, so Globašani (na sliki) zaigrali odlično.

Važni točki

Dva zadetka Ervina Galota sta zagotovila SAK pomembno zmago v Matreiu. Nasploh je SAK začel, kot da bi hotel nasprotnika ta dan „požreti“. V drugem polčasu pa so se domačini prebudili, toda več kot častnega zadetka niso zmogli. Sicer so imeli še vrsto dobrih možnosti, toda odlični Milan Oraže je bil steber obrambe SAK. Po tej zmagi in hkratnemu porazu Brež zaseda SAK tretje mesto na lestvici, še vedno pa vodi Trg.

NOGOMETNO OGLEDALO

Matrei - SAK 1 : 2 (0 : 1)
Matrei, 700 gledalcev, sodnik Strauß (dober); postava SAK: Oraže; L. Sadjak, Ramsak, Krausler, Wieser; Kreutz, Stanisavljevič, M. Sadjak (69. Blajs), Galo; Lipusch, Blažej (85. Florijančič). Gola za SAK: Galo (44., 59.).

FC Šentvid - Pliberk 0 : 3 (0 : 0)
Šentvid, 300 gledalcev, sodnik Tschernitz (negotov); postava Pliberka: Jesse; Habernik, Wuntschek, Rothleitner, Lopinsky; Wölbl, Dlopst, Grubelnik (83. Wrießnig), Skof; Hutter, Knauder (35. Feldbacher). Goli za Pliberk: Wölbl (71., 74. enajstmetrovka), Habernik (86.). Ostali rezultati: Klopinj - VSV/Beljak 1 : 1, Mölltal - ATSV Wolfsberg 1 : 1, ATUS Borovlje - Rapid Lienz 1 : 1, Breže - Wietersdorf 1 : 3, Trg - ASK Celovec 4 : 1.

Bilčovs - Velikovec 1 : 2 (1 : 0)
Potok, 400 gledalcev, sodnik Hambauer (dober); postava Bilčovsa: Katnik; Schellander, Partl, Schlemitz, Weichboth (67. Stojilkovski); Hobel, Hartl, Rauter, J. Kuess; Kogelnik, A. Quantschnig. Gol za Bilčovs: Kogelnik (11.).

Šentandraž - Žitara vas 1 : 3 (1 : 1)
Šentandraž, 200 gledalcev, sodnik Fischer (odlični); postava Žitare vasi: Preschern; Bošnjak, Tazol (69. Kapus), Kampusch, Stauber; Praschnig, Hössel, Hribar; Gregorič, Plasnig, Markowitz. Goli za Žitara vas: Markowitz (14.), Hössel (47.), Stauber (72.). Ostali rezultati: ASV Celovec - Liebenfels 2 : 2, Ruda - Rožek 3 : 5, Oberglan - Žrelec 0 : 4, Vetrinj - Treibach 0 : 0, Mostič - Bas St. Leonhard 3 : 0.

Globasnica - Šentpavel 4 : 1 (2 : 1)
Globasnica, 150 gledalcev, sodnik Paulitsch (natančen); postava Globasnice: Kaiser; Misičič, H. Micheu, K. Micheu (30. Duller), Zankl; Thonhofer, Schatz, S. Pajantschitsch, Lesjak; Kordes, E. Pajantschitsch. Goli za Globasnico: E. Pajantschitsch (3), Thonhofer. Ostali rezultati: Pokrče - Železna Kapla 0 : 0, Galicija - Šmihel 1 : 1, St. Michael/L. - Dobrla vas 2 : 2, Labot - Metlova 2 : 4, Reichenfels - Frantschach 1 : 2, Grebinj - Sinča vas 4 : 1.

Koroška liga

1. Trg	11 7 4 0 14:2 18
2. Pliberk	11 6 2 3 17:7 14
3. SAK	11 5 4 2 12:7 14
4. Breže	11 6 1 4 18:10 13
5. Wietersdorf	11 4 4 3 15:14 12
6. Matrei	11 4 3 4 14:11 11
7. RapidLienz	11 2 7 2 7:7 11
8. Wolfsberg	11 3 5 3 17:18 11
9. Klopinj	11 4 3 4 12:14 11
10. ASK Celovec	11 4 3 4 13:16 11
11. VSV/Beljak	11 3 3 5 15:15 9
12. Mölltal	11 3 2 6 13:18 8
13. FC Šentvid	11 2 2 7 5:16 6
14. ATUS/Borov.	11 0 5 6 8:25 5

Spodnja liga-vzhod

1. Treibach	11 6 5 0 27:10 17
2. Vetrinj	11 5 6 0 22:4 16
3. Žrelec	11 6 4 1 28:11 16
4. Velikovec	11 6 4 1 28:13 16
5. Oberglan	11 6 2 3 25:25 14
6. Žitara vas	11 4 5 2 15:10 13
7. Rožek	11 4 3 4 18:20 11
8. Liebenfels	11 3 3 5 19:21 9
9. Liebenfels	11 3 3 5 12:16 9
10. ASV/Celovec	11 2 5 4 16:21 9
11. Šentandraž	11 3 1 7 14:34 7
12. Mostič	11 2 2 7 18:31 6
13. Ruda	11 1 4 6 13:31 6
14. St. Leonhard	11 1 3 7 10:18 5

1. razred D

1. Grebinj	11 7 3 1 22:7 17
2. Železna Kapla	11 7 3 1 20:8 17
3. Metlova	11 5 6 0 20:10 16
4. Frantschach	11 7 2 2 21:15 16
5. Galicija	11 5 3 3 23:16 13
6. Pokrče	11 5 3 3 16:10 13
7. Dobrla vas	11 5 2 4 24:19 12
8. St. Michael/L.	11 4 2 5 18:15 10
9. Globasnica	11 4 2 5 22:24 10
10. Šentpavel	11 3 3 5 17:24 9
11. Šmihel	11 1 5 5 12:18 7
12. Sinča vas	11 1 4 6 12:25 6
13. Reichenfels	11 2 0 9 10:23 4
14. Labot	11 2 0 9 13:36 4

2. razred E

1. Šmarjeta	11 9 2 0 38:5 20
2. Seč	10 6 3 1 35:8 15
3. Posta	10 6 3 1 25:11 15
4. DSG Borovlje	9 6 1 2 27:9 13
5. Welzenegg	10 6 1 3 18:13 13
6. Bistrica	10 4 3 3 22:12 11
7. Donau	10 5 1 4 19:25 11
8. Heeressportv.	11 3 3 5 14:20 9
9. Žihpolje	10 2 3 5 13:21 7
10. Kriva Vrba	9 1 4 4 13:15 6
11. Golovica	10 2 2 6 17:42 6
12. Poreče	10 0 3 7 9:40 3
13. Hörzendorf	10 0 1 9 5:34 1

V nedeljo, 21. oktobra organizirajo člani šahovskega društva Nova Gorica v hotelu Delta že 27. mednarodni moštveni hitropotezni šahovski turnir obmejnih mest in krajev Primorja, Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Porabja. Letos pričakujejo več kot 20 ekip, igralci pa bodo po Bergerjevemu sistemu. Društva, ki želijo sodelovati, se morajo prijaviti do 18. oktobra pri organizatorju. Najboljših pet ekip bodo nagradili s pokali, pravtako pa tudi tri najboljše šahiste na posameznih deskah.

Spet točka za Obir

Igralci namiznoteniškega kluba SŠK Obir so minuli petek morali na gostovanje v Področju, za katero poleg igralca, ki nastopajo tudi v državni B-ligi, tekmuje še izvrstni legionar Weber. Toda Obirčani se tudi njega niso zbal,

in v bistvu bi bila možna celo zmaga, saj je legionar SŠK Obir Robert Babič premagal tudi Weberja in s tem odprl pot do možnega uspeha.

Toda ponovno se je izkazalo, da Franc-Jozef Smrtnik proti ženskam očitno ne zna zmagati, tako da je podlegel tako Carmen Traunig kot tudi Ines Rogatschnig. Ko nato tudi Zdravko Smrtnik ni uspel premagati Traunigove, a je skupno z Babičem odločil dvojico v korist SŠK Obir, se je tekma končala s pravzaprav pravičnim remijem.

Tudi tokrat pa so bili uspešni igralci NTK Bilčovs, za katere je prvič nastopil tudi Hanzi Gasser, ki je zmagal kar v vseh treh svojih tekmah posameznikov in tako bistveno prispeval k gladki zmagi (9 : 1) proti Področju B.

Zmaga in dva poraza

Šahistom Slovenske športne zveze pretekli vikend boginja Fortuna ni bila najbolj naklonjena. Le ena zmaga in kar dva poraza je izkupiček po treh nastopih na koroškem šahovskem prvenstvu.

SŠZ/Carimpex 1 je po presenetljivi zmagi nad ASK iz Celovca v prvem kolu tokrat tesno izgubila proti Gospe sveti s 3,5:4,5 (zmagal je edino G. Živkovič, remizirali pa so Kovač, Hat-tenberger, A. Gallob, I.

Lukan in A. Lukan), SŠZ/Drava 2 pa je proti železničarjem iz Šentvida slavila prvo zmago s 4,5:3,5 (zmagali so mladinci Boris in Marko Gallob, Aleksander Lukan, vodja ekipe Ivan Lukan, remiziral pa Alojz Gallob).

Tretja ekipa SŠZ/Posojilnica Celovec pa je v 3. razredu v tekmi proti drugemu moštvu celovških Dravskih elektrarn doživela hud poraz, saj ni osvojila niti pol točke.

Igralci SŠK Obir: Zdravko in Franc-Jozef Smrtnik, Robert Babič (z leve).